

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavlja:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knašlova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Ishaja vsak dan sveder izvenšani modelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.
to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 20 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravnistvo: Knašlova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Narodno-naprednim volilcem!

Pri včerajšnji nadomestni deželnozborni volitvi ste na sijajen način dokumentirali pred vsem svetom, da je cvet in pretežna večina ljubljanskega prebivalstva v taboru narodno-napredne stranke.

Obenem ste dokazali, da se ne strašite nobenega terorizma in nobene grožnje, ako se gre za to, da je treba odkrito izpovedati svoje prepričanje ter mu dati javnega izraza pri volitvah.

Visoko ceneč vašo zavednost in vašo neomahljivo, nobenih žrtve se ne boječo zvestobo do stranke, izrekamo vam svojo iskreno zahvalo na junaškem vašem nastopu pri včerajšnji volitvi z željo in nado, da bi v neutrudnem delu, v neomahljivi zvestobi in poštvalnosti do stranke vstrajali vse dotlej, dokler ne izvojujemo popolne zmage onim načelom in idejem, ki jih je napisala na svoj prapor narodno-napredna stranka.

V Ljubljani, dne 17. maja 1911.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke.

Zmaga v Ljubljani.

Pri včerajšnji deželnozborni volitvi v Ljubljani je bil z impozantno večino izvoljen narodno-napredni kandidat prof. Reiser. Skoro 800 glasov je dobil več kakor njegov klerikalni protikandidat in zmagal je takoj v prvi volitvi, dasi so klerikalci in Nemci in vlada trdno mislili, da pride vsaj do ožje volitve.

Klerikalci so napeli vse sile, da bi iztrgali narodno-napredni stranki ta mandat, kajti vedeli so, da je izid včerajšnje volitve največjega pomena za prihodnje državnozbornske volitve. Vse kar je v človeških močeh, so klerikalci storili, da bi se polastili tega mandata. Poiskali so kandidata, ki je gotovo najboljši, kar jih morejo klerikalci v Ljubljani dobiti, agitirali so kakor obsedeni in naposled sta dr. Šusteršič in dr. Krek v nedeljo metala še najhujše bombe, da bi med ljubljanskimi volilci napravila zmešnjave in s svojim brutalnim, naravnost zločinskim terorizmom provzročila med njimi strah in trepet.

Pa ni vse skupaj nič pomagalo! Brez posebne agitacije, brez ožje volitve je zmagal narodno-napredni kandidat!

To je uspeh vzorne, občudovanja vredne discipline narodno-naprednih volilcev, uspeh idealne zavednosti,

zvestobe in neustrašenosti ljubljanskih volilcev.

Ze zgoraj smo rekli, da so klerikalci postavili za kandidata še najboljšega moža, ki ga imajo. Dr. Gregorič je znan po Ljubljani. Vsak človek ga pozna in tudi med naprednjaki ima mnogo osebnih prijateljev in zvez. Tudi je bil že večkrat občinski svetnik, je bil dolgo časa predsednik društva hišnih posestnikov in je, kakor se rad ponaša, »olajšal duhovske žepce« s tem, da je zgradil hotel »Union«. Nasproti njemu je kandidiral narodno-napredna stranka profesorja Reiserja, ki še ni dosti znan v Ljubljani, ki še ni imel prilike pokazati svojih zmožnosti in svoje deloljubnosti in o katerem vedo le ožji krogi, da je delaven in jako talentiran mož.

A vzlic temu je bil profesor Reiser s sijajno večino izvoljen proti dr. Gregoriču. To je pač dokaz vzorne discipline in dokaz, da je pri jedru ljubljanskih volilcev prišla v poštev samo stranka in da sta osebi kandidatov stopili skoro popolnoma v ozadje. Gregoričeva oseba je pridobila klerikalni stranki morda 200 glasov, nič več, vsi drugi glasovi so bili odani za stranke.

Izid volitve je pokazal strankarske razmere v Ljubljani. Pri včerajšnji volitvi so volili ljubljanski davkoplačevalci, na volišče je torej prišlo jedro ljubljanskega prebivalstva,

tisti stalni element, ki daje vsakemu mestu njegov pravi značaj, in ti volilci so pokazali, da stoje po ogromni večini v taboru narodno-napredne stranke. Ta stranka ima sama več volilcev za sabo, kakor vse druge stranke skupaj. Narodno-napredna stranka dominira v Ljubljani in včerajšnja volitev je dokaz, da je ni moči, ki bi ji mogla podkopati njeno stališče.

Z radostjo in s ponosom gledamo na to krasno zmago. Dandanes se v mestih, koder nastopajo kar štiri stranke, le malokatera volilna borba izvrši brez ožje volitve. V Ljubljani pa je narodna in napredna stvar zmagala z elegantno lahkoto koj v prvi borbi, zmagala vsled discipline in zvestobe narodno-naprednih volilcev.

Po občinski volitvi v Ljubljani.

IV.

Papež Bonifacij VIII. je izrekel v buli: Unam sanctam z dne 18. novembra 1302: Na svetu sta dva meča, duhovski in posvetni meč! enega ima cerkev, drugega kralj; to slednje pa vedno z dovoljenjem papeža, ker potrebno je za večno zveličanje vsake kreature, da je podvržena papežu. Ego sum Caesar! Ego sum imperator! »Država je med lastniki zemlje, vojakom, uradnikom in duhovnikom na podlagi vzajemnosti sklenjena družba, ki ima smoter, da si osigura gospodstvo čez narod in dobro gospodarsko pozicijo na račun naroda.«

Tako lahko označimo državo v Evropi tekmo tisoč let do novejšega časa. Katoliški duhovnik pa je v katoliški Evropi ravnatelj te družbe. »Tisoče let je verna čreda bila le objekt brez lastne volje za gospodstvo duhovniške oligarhije.« — »Kako postaja duhovnik papež, papež vladar, vladar človek, ki teži lakomni za gospostvom, to je vsa politična zgodovina držav. Kako nastaja iz vernikov čreda »izvoljenega bogaz«, kako nastaja iz božjega otroka vojak papeža, potem podanik monarha in nazadnje sredstvo in objekt gospodstva človeka, to je vsa politična zgodovina narodov. Kako se ti razvoji križajo, to je bilo vedno do sedaj to, kar zovemo politikovanje. In ker osebuje vsaka druga stopnja razvoja vse prejšnje, oziroma je vsak nov razvoj čez stari razvoj položena plast, se vtisne v staro plast in isto

vase vzame, tedaj ni žalostno in ničudno, da je ostala politika po smotrih in motivih vedno ista in zadbivlja le po gospodarskih razmerah, v katerih politika deluje, različne barve.« — In: »Če kje, živi najprej v pravih kmetijskih vaseh 19. stoletja še nekaj srednjega veka. Naziranje, da se podujejo naprej kulturne ostaline preteklih stoletij v konservativnih plasteh narodovega življenja po generacijah skozi sto — tisoč let, velja posebno v naših kmetijskih vaseh.«

In tedaj moramo vedno računati kot Avstriji in ubogi Slovenci z hierarhijo katoliške cerkve, in tedaj tudi z našim duhovnikom. On deluje bolj mirno, ako je njegov kmet miren in se v drugih slojih kaj ne giblje, kar bi hotelo prevreči njemu prikladno gospodarstvo in na njem temeljujoče umstveno življenje, naziranje, on prihaja pa hitro na ulico, ako nastopa kaj takega. Ako pa gospodarske in umstvene sile premagajo njegovo opozicijo, se ve katoliški duhovnik tudi prilagoditi novim razmeram, ali vedno ima smotre svoje hierarhije pred očmi in jih utihtaplja, kjer more.

Imeli smo tlakarstvo in njemu prikladen absolutizem kralja, oziroma nadvlado katoliške hierarhije. Razvil se je kapitalizem v gospodarstvu in z njim nekaj nadzorstva drugih slojev nad vlado, reprezentativna vlada v monarhiji, ali v republiki. V tem novem sistemu vladanja, ki ni prijazen njegovi nadvladi, hoče kat. duhovnik vseeno biti nadzornik v vladah in v parlamentih. Tukaj se ve prilagoditi novim razmeram. To prilagodenje zahteva, da tudi zdaj, kakor vselej — izrablja verstvo za svoje politične težnje in tedaj se reče, kakor je govoril neki francoski duhovnik: hiša gospodova je postala dvorana za politične shode, leca »božje resnice« tribina za volilne agitatorje, spovednica prostor za oddajo volilnih listov.

Ali v nobeni stoletja trajajočih prejšnjih gospodarskih in državnopravnih dobah se ni brigal naš slov. duhovnik za rešitev narodnosti slovenskega naroda. — »Cerkev je bila in bo najmočnejša zaščitnica slov. naroda in moči njenega vpliva na naše ljudstvo ne doseže nobena druga naprava,« — ta stavek je neresničen v prvih besedah, žal pa resničen v drugem odstavku, kar zadeva zaviranje napredovanja našega naroda. Kat. duhovnik se je moral v nastanku cerkve nekaj stolet boriti za pre-

vlado s kralji, cesarji; v 8.—9. stoletju je bil nemški cesar Karl Veliki njegov gospodar, ali ta ga je pripeljal s svojo trdo roko do njegove poznejše mogočne organizacije, po smrti Karla pa je bilo papeštvo na vrhu. In tedaj in do začetka 19. stoletja so — izvenzemski pol stoletja reformacijske dobe — Slovenci umirali narodne smrti, da je groza, kat. duhovnik od patriarha v Ogleju do škofa v Gradcu in še višje je sodeloval pri gospodarski posiljeni organizaciji feudalne, zvezane kmetije, ki je tako grozno morila Slovenstvo; nemški viteški redi, — ti vojaki in trgovci papeštva so postavljali tudi v naših krajih svoje vislice in ko je hotel Slovenec stopiti v krog drugih delavnih, razvitejših delavcev in je tiskal prvo slov. knjigo, stopil mu je kat. duhovnik na vrat. In kat. duhovnik je kvartal; je hodil na lov z nemškim grajščakom, uradnikom poznejše dobe in nemčiti pomagal kot nadziratelj teh ubogih par šol, kar jih je bilo na Slovenskem. Zdajšnji kranjski deželni glavar plem. Šuklje, bivši dober zgodovinar, je govoril v Krakovu: »Mi Slovenci smo sirote v tem oziru, da nimamo zgodovine. Odkar nas je podjarmil nemški cesar Karl Veliki, smo bili vedno tlačeni od tujih narodov. Hraber in pogumen je naš narod, kakor tudi vaš poljski, toda mi smo prelivali svojo kri vedno le na tujih bojiščih in za nam sovražne narode.« Bravo, res je, ploskajte, hierarhija papeštva, mogočno vladarstvo, ki je vodila kralje, cesarje in uboge državljane, pa je stala za bota pri grdem tučenju mehkega, neumno vernega Slovenca. Šuklje je govoril še to: »Organizirano naše ljudstvo s svojim duhovenstvom brani pravice naše domovine in se bori za lepo prihodnost.« — Nemce v deželo, Nemce, Lahe v občinske, v deželne zastope, Nemce tudi posledno za zastopnike v drž. parlamentu, Nemcem, Lahom prva mesta v uradništvu slov. deželi; narodnost je paganstvo, doli z njo, Slovenec naj bo narodno indiferentna sirota, kakor je bil skozi toliko stoletij; iz Štajerskega, Koroskega ven in iz Kranjske tudi, nič nimate Slovenci tukaj opraviti, to so nemške dežele, od Nemcev kultivirane dežele! — V hlapčevstvu farovza organizirano »dobro« slov. ljudstvo, ti si branilo pravice naše domovine, ko si pasje ponižno ubogalo, kar je velel tvoj kat. duhovnik v minulih stoletjih, ko je tvoj rod pocepaval kakor jeseni muhe, ti do-

LISTEK.

En dan.

Gnal je volička mimo krčme. Nebo je bilo prepreženo s sivimi oblaki in ostra burja je rezala čez polje, ni oviralo drevo njenega poleta, ker je bila poljana pusta in prazna. Umazana je bila cesta, ki se je vila od bogvekje.

Krčmar je stal na pragu. Debel je bil in mlad in obraz njegov se je penil, ko novo vino. Dobro se mu je godilo. Imel je dva sina, oba lepa in stasita, odkrite in bistre glave. Zena pa je gospodinjala; bila je še lepa in mlada in ni še bilo dolgo od tega, ko je prvič legla v zakonsko posteljo. Menda se ta niti dobro ohladila ni. Zato se je košatil krčmar tudi ob tem pustem in mračnem zimskem dnevu. Saj je bilo njegovo življenje le vesela igra harmonika in to brez ovira na petek ali svetek.

»Bog daj«, je pozdravil kmetič. Truden je bil. Bog ve, ali ga je pusta in umazana cesta tako zdelala, ali jo je nastopil tožno in težko? Ni imel pipice v ustih, niti mehurja za tobak v žepu. Opiral se je na krivo palico, ki jo je urezal v grmu ob cesti. Trudno sta stopala tudi vola. Le s težavo sta dvigala glavo in noge.

Ko so se prigugali mimo hiše, jih je osvrknil krčmar s pogledom, a odzdravil.

»Ali lahko napojim tam le na koritu?«

Krčmar je samo pri kimal in stopil v hišo. Pripravljaj je veselico za nočnejši večer. Iz daljnih vasi bi prišli k njemu gostje z bogati. Do jutra bi plesali in rajali in bi se mogče dan ali dva prideljali. Tak je bil običaj. Zato se je pripravljaj krčmar že cel teden na to. Navozil je iz mesta vse potrebno za ta dan že teden prej. In celi teden so cvrli in pekli, da je bilo v hiši vse na nogah noč in dan.

Krčma je ležala odtujena vsem naselbinam. A stala je na križpotju in zato je bila velike važnosti.

»Sneg bo, če malo odjenja«, je pomislil kmet in cincal dalje. »Težka bo pot nazaj.« In mraz ga je spreletel po vsem križu, ko je pomislil na dom. Tam doma je groza in trepet.

Obubožali so in nimajo ničesar več jesti. Spomnil se je kmet, kako je bilo takrat, ko je odhajal od doma. Zena, suha in sestradena je sedela ob mrzlem ognjišču in njene oči so bile ledene, mrzle. Topo je gledala predse na enoletnega otroka, ki je skakal pred njo in vpil: »Mati, lačen!« Mati ni umela več besedi tega malčka. Nekaj ji je težilo glavo in pogled je pešal. Zdelo se ji je, da

je to dete tuj otrok, ki nima tu ničesar opraviti in hotela ga je poditi, a zaman, vstati ni mogla več. — Na postelji pa sta spala dva dečka. Niti oče niti mati se jih nista upala dotakniti, da bi ne ostalo naenkrat jasno in določno: Mrtna sta. Tega sta se oče in mati bala, ker bi takrat spoznala, da se bliža smrt tudi njima, gotova in hladna.

Stopil je mož v drugo vas, da poprosi bogatega župana. Rešiti je hotel deco, rešiti družino, ženo in sebe; a kdo bi mu dal dela ob takem času? Ljudje so vse pospravili in vsak sedi za toplo pečjo, kar jih je, ki imajo kaj pod palcem, a revež še sam nič, pa bi še drugim dajal? Stopil je k županu po kruha, a dobil ga ni. Župan je bil mnenja, da mora človek z delom prislužiti. In dal mu je dela. Županove vole bi naj gnal v mesto na prodaj. Župan se je peljal že par dni preje v mesto. Za pot mu je dal par vinarjev. In za te vinarje je kupil v sosednji vasi kruha in ga je nesel domov. Zena je komaj ugriznila. Pojedel ga je mlajši otrok, oče je šel brez kruha na pot.

Težko je hodil in v njegovi glavi so se pričele ponavljati pretresne sanje.

Mislil je, da bo v mestu dobil bogato darilo in z njim bo kupil jedi in pijače v izobilju. Že je videl, kako bodo sedeli pri mizi in jedli. Vsi bodo

zadovoljni in močni. In potem bodo šli na delo, drugam, v sosednjo vas in tam se bodo preživili.

Naenkrat se je zazdelo kmetu, da je pomlad. Njive so rne in puh-tijo. Gori in doli vlačijo konji pluge in škranjčki pijejo visoko gori solnčno luč. Ljudje so veseli in delajo. On je na polju, na polju s črno, puhtečo zemljo. Rosa hladi njegovo potno čelo in sveži zrak napolnjuje njegove prsi. Dela za tri . . . Tam na drugem koncu prihaja deca. Trije dečki, poskočni in cvetočih lice pritečejo po njivi in prinesejo zajutrk.

Mrzla burja je zavela in par snežink je splavalo pred kmetovimi očmi. Kmet se je zdramil. Sneg! In njega ne bo nočjo domov, ker bo moral čakati jutra. Otroci in mati bodo pomrli gladu. »Moj bog!« je zastokal kmet in se ozrl v nebo. A nebo je pusto in ledeno. Izpod neba so padale majhne snežinke in se igrale v zraku. Igrale so se s kmetovo dušo. Rezale so ga in preganjale so njegovo dušo. Pospešil je svoj korak in njegove poteze so se poostri-le, kot bi se hotel borovati z vreme-m, s temi brezupnimi snežinkami. Vola sta zamukala zdaj in zdaj. Tožno je zapihal veter in nesel dalje te glasove čez pusto poljano.

»Teško gresta,« je pomislil kmet in zamislila se mu je hival. Toda ni smel počivati, ker mesto je bilo še da-

leč. Šel je dalje. Vedno bolj so naletavale snežinke in vedno bolj trd in neizprosni je postal kmetov obraz. Zamrgolelo je po zraku in vsulo se je iz nebes. Sneg je pričel naletavati.

Kmet bi bil najraje tekkel, da bi dospel domov.

Zamislil se je. Prišel je domov in potrkal na vrata. Vse tiho. Vpil je pred vrati. Po veži je odmevalo. In jokaj je, zbijal, a vse zaman, nihče se ni oglašil, on pa je stal pred vrati obložen s pijačo in jedjo. Vstala je misel, mrzla in strašna in oklenila se s svojimi krvi polnimi nohtovi možgan in zatulila je v možganih: »Mrtil!«

Kmet je obstal in potem stekel naprej in vlekel vola za seboj. A pomiril se je in le priganjal jih je. Njegove oči so se zalile s solzami in gledale tja naprej v daljavo, če se ne dvigla kje kak križ in zvonic.

In res je vstalo mesto pred njim. Prašno je bilo in zidovi niso bili beli, ampak sivi in umazani.

Ko je prignal v mesto, so bili vsi trgi polni. Tu je šela spoznal, koliko snega je zapadlo. Zdrnil se je in na njegovem obrazu se je pojavil nemir in trepet. Poiskal je župana. Ni imel časa, da bi si ogledal, kaj bo nesel domov, saj je že tako vse pre-računal davno prej. Šel je mimo veselih ljudi, a pred njim je plavala v

bro ljudstvo bodeš skoraj tudi zopet dobivalo nemške sodnijske spise in te bodo sodili sodniki, ki tvojega jezika ne bodo razumeli, ti »dobro« ljudstvo, ki voliš tvoje najhujše sovražnike, da branijo pravice domovine, ti zopet tujci gladijo pot v deželo, ti dobro ljudstvo gledaš mirno, kako tvoj duhovnik vodi boje proti onim, ki zahtevajo, da se umakne tujec in zasede domačin njegova kruna mesta, ali se naj vsaj prilagodi tujec domačemu življu, da bo sluga naroda, ne pa samo njegov izčrpalec. V hlapčevstvu farovža organizirano slov. ljudstvo je po svojih duhovnikih dozdaj dopuščalo, da se postavljajo tujci kot uradniki, učitelji na mesta v domovini, ki odjedajo dober kruh domačinom in ko so priborili posvetnjaki pravico slov. jeziku v uradih, da se sme rabiti, nastopa zopet duhovnik tega dobrega ljudstva, ki odpira na stečaj tudi na Kranjskem Nemcu vrata do uradnih mest! In zatreti meščanstvo na Kranjskem, zatreti edino moč, ki še brani tuženje naroda, to je branitev pravic domovine, ki zamore v zdajšnjih časih, ko ima omikan svet svojo etiketo, sicer brez duhovnika, nikakor pa še ne brez meščanstva živeti! — Nekje je Šuklje govoril, da imamo »katoliško kulturo«. Prokleta kultura to, ki je proizvajala le tlačanstvo ljudstev, absolutizem kraljev in duhovniške oligarhije, ubijanje prostega duha med duhovniki in laiki, proti kateri se je morala vsaka pridobitev ved z gnetnimi, duševnimi, čustvenimi žrtvami, z življenji pridobiti!

Se se spominjamo, kako se je ložje pridobivalo odtujeno meščanstvo, ko je bil enkrat pridobil obdobje v kakem mestu. Se vsaki dan vidimo, s kako težavo se bije boj v mestih obmejnih Slovencev, ker imajo povsod iz tujcev sestavljen obdobje proti sebi, ki je potem merodajen za drugo meščanstvo. V Ljubljani se je bil desetletje vroč boj za pridobi tev občinskega zastopa po domoljubnih ljudeh. Priboril se je. In v to važno postojanko vsega slov. naroda so udrli s pomočjo slov. duhovne svrta zopet Nemci, ki bodo odločevali tudi v važnih narodovih stvarih! Fej vas — »branitelj domovinskih pravic«, tako ravna le kanaliija!

Politična kronika.

Nove brambne zakonske predloge bodo, kakor kažejo sedanje dispozičije vlade, predložene 27. t. m. ogrski poslanski zbornici. Prej se bodo pa o njih posvetovali še v dveh ministrskih svetih, katerih eden se vrši že danes.

V ogrsko-hrvatskem državnem zboru se je predsednik pl. Berzevič v toplih besedah spominjal umrlega poslanca Achima, nakar se je nadaljevala debata o proračunu trgovinskega ministristva. Hrvatski poslanec Radičević je v imenu hrvatskih poslancev govoril o nekaterih željah in pritožbah glede železnišar in prometne politike. Predvsem je izrazil željo, naj se kakor hitro mogoče zgradi liška železnica. V skupnih hrvatskih uradih naj se nastavijo izključno Hrvati. Zavzemal se je tudi za to, da se hrvatska industrija primerno podpira. V upanju, da se bodo navedene želje splošile, bodo Hrvati glasovali za proračun. Pristaš Justhove stranke grof Batthyany je priznal, da so nekatere želje Hrvatov opravljene in tudi izpolnjive. Kar se tiče jezikovnega vprašanja, naj se izvede na-

zraku le ena slika, slika o domačem domu.

»Torej si prignal,« ga je pozdravil župan, »dobro, le sem postavi.« Kmet je komaj vedel, da je prignal na semenj, ker se je preveč zamislil, da bi mogel tako hitro oživeti tudi za druge ljudi in drugo življenje. Če se človek zamisli v kaj, v kako veliko bol, potem umrje za drugo življenje in neslišno se godi vse krog njega.

»Grem lahko domov?« je vprašal kmet.

»Ne, ne, kaj misliš, čakaj, da prodam.« Kmet ga je debelo pogledal.

Toliko časa še, in doma žena in otroci. Sneg naletuje.

»Oče župan, čujte! doma stradajo otroci in žena. Dajte mi prosim denar, da kupim...«

»Ha, ha, bogme toliko časa boš že počakal, da prodam. Le pojdi se in pridi nazaj čez nekaj časa. Jaz itak ne pojdem domov, ker naletava sneg. Grem šele čez par dni.

»Sneg naletava,« je odmevalo v kmetovi duši. Topo je gledal predse.

»Oče!«

»Dovelj pravim! Ali pa pojdi domov in pridi potem po denar!« Župan se je obrnil in šel.

Kmet pa je vstal in hodil okoli. V njegovi duši se je pričelo porajati nezadovoljstvo. Nekaj je vstajalo, kar se porodi takrat, ko človek ne

godbeni zakon. Dokler bodo pa Hrvati v obrambi svojih narodnih aspiracij samo napram Budimpešti energično nastopali, napram Dunaju se pa kazali popustljive, toliko časa ne bodo našli posebnih simpatij. Nato je govoril še o nekaterih vprašanjih morskega plovstva.

Ogrska vlada je, kakor poroča »Magyar Hirlap« ponudila guvernerju avstro-ogrskemu banke dr. Popovicu portfelj ogrskega trgovinskega ministristva. Listi pa ne povedo, če je dr. Popovic zopet sprejel.

Pri občinskih volitvah na Reki je zmagalega lega autonoma. Zanella je s svojimi pristajali podlegel, vsled česar vlada v mestu veliko veselje.

Aljaško-lotarinške ustavne reforme kar ne morejo rešiti. Pogajali so se brezuspešno. Vladi se ne zdi potrebno nadaljevanje posvetovanj komisije in dela z vsilo na to, da pride zakon takoj po Binkošti v državno zbornico, medtem ko hočejo v parlamentu preložiti odločitev do jeseni. Vladi pa ne želi, da bi imela zbornica jeseni zopet zasedanje.

Avstro-ogrski poslanik grof Forgach je včeraj odpotoval iz Belgrada na svoje mesto v Draždane. — Kralj Peter odpotuje v petek 19. t. m. v Pariz, da obišče predsednika francoske republike Fallieres. Če bo kralj na svojem povratku obiskal turinsko razstavo, je še negotovo. — Srbska skupščina je z 42 od 58 glasov sprejela zakon, ki prepoveduje vsem aktivnim uradnikom, da bi se udeleževali političnega življenja. Danes pride na vrsto zakonski načrt o apnazah.

O albanski vstaji poročajo, da so se Grudi in Hoti po izgubi Dečih umaknili bolj v notranjino dežele. Vršil se je oster boj, ki je pa ostal brezuspešen. Kakor poroča »Berliner Tagblatt«, je državno pravdnistvo obtožilo Ricciottija Garibaldija zaradi njegove agitacije v Albaniji.

Bolgarska vlada nima sreče s svojim novim posojilom. To novo posojilo, katero pa je v znesku petih milijonov levov je bolgarska vlada poverila angleški »Investment Trust Corporation«, ki pa nikakor ne izplača vsote. Vladi ji je dovolila posleđnji rok, toda tudi ta je potekel. Ministrski svet je v svoji včerajšnji seji anuliral pogodbo glede posojila in izjavil, da so vse zveze z omenjeno banko pretrgane. V tem zmislu se bo objavil vladni komunike.

Iz Vladivostoka prihajajo vesti o vojni nevarnosti. O nevarnem položaju priča postopanje kitajskih trgovcev, ki nečejo sklepati večjih kupcij. Izjavljajo, da so dobili iz Pekinga oficialna poročila, da je vojna pred durni in da bi bilo torej skrajno riskantno, sklepati take kupcije.

Meksikanski vstahi so zavzeli mesto Pachuea, ki je 60 kilometrov oddaljeno od glavnega mesta Mehike. Neka telefonistka je to sporočila v glavno mesto ter pristavila, da so vstahi z dinamitom razstrelili vladno poslopje ter izpustili kaznjence iz zaporov. Oplenili so nacionalno banko in pa Hidalgo-banko.

O vstaji v Maroku poročajo, da se v Fezu ne opaža kako nevarno gibanje. Pač pa se v ostali deželi živah-

misli, ampak samo buli predse in tedaj vzli v duši iskrica in ta iskra vzplamti. Kdo je zmožen takrat samoga sebe?

Tako je hodil on okoli in gledal v izložbe in misli maščevanja in upora so se mu porajale. Že je dvigal pest, da reši ženo in deco. Hitel je opoldne na sejmišče, da dobi denar. K sreči ga je dobil; drugače bi bil zavpil in bogve kaj bi se bilo zgodilo.

Župan mu je odštel denar in kmet je odhitel v mesto. Nakupil je jedi in pijače. Kupil je mehkega kruha in mleka in mnogo, mnogo, tako, da je zakupil vse.

Ko jo je mahnil po glavni cesti, je videl pred seboj poljano, zasneženo in v daljavi je vstajala megla in zavijala poljano ter družila nebo in zemljo. Kmet pa jo je rezal in razmikal. Tako je hitel.

Tiha molitev se je porodila v njegovem srcu in splula v nebo: »O bog... samo... danes... naj pridem. O bog!«

A izpod neba so naletavale snežinke in čimbolj je gledal v nebo, tem večje število jih je bilo. Vse polno, — biljoni, so se igrali tam gori v zraku in belili zemljo.

Narava je predla hladni zemlji toplo oedejo.

»Da pridem do krme in potem

no agitira zoper Francijo, ker je sultan Muhay Hafid Maroko prodal Franciji.

Sokoli v Turinu.

II.

Turin, 14. maja.

Krasen uspeh, ki ga je včeraj naša telovadna vrsta dosegla pri tukajšnji mednarodni tekmi, lahko navda vsakega zavednega Slovence s ponosom. Tu vidimo, kaj zamore in kaj je že dosegla naša sokol. organizacija pri tako skromnih razmerah, v katerih živimo. Stopili so se tem Slovinci na IV. mesto, ki so je dosedaj stalno zavzemali Belgijanci. Razvnetega pa je tekem tekme naša vrsta postala jako nevaren konkurent Italijanom, katerim je šla že silno trda za tretje mesto. Ohranili so si ga le z diferenco okroglo 18 točk nasproti Slovincem. Ta minimalna diferenca pa pri tolikem številu točk (okroglo 1100) izlignja. Uspeh Slovencev je tem večji, če se pomisli, da so Italijani telovadili na svojem orodju, na katerem so tudi vadili, Slovinci pa na orodju take konstrukcije, ki je ni so vajeni in jim že, (zlasti drog in bradlja) jako malo ugajata — če se pomisli dalje, da so Italijani trenirali tri mesece skupaj, da je njih vrsta bila sestavljena iz častnikov in prostovoljcev, ki so v to dobili dopust, Slovinci pa samo dobre tri tedna.

Tekma je bila jako zanimiva in nudila mnogo napetih prizorov, kajti borilo se je takorekoč pet narodov za prvo mesto, med temi tudi Slovinci. Zlasti Italijani so delali Čehom za prvo mesto hudo konkurenco in gotovo bi bili prvi, če bi bili prvi v prosti tekmi, kar kaže le nedostatek vsestranske izvežbanosti.

Slovinci so bili tudi prvi izžrebani, tretji so bili Čehi, zadnji Italijani. Pričeli so s prostimi vajami, kjer so dosegli od 182 možnih točk 167-75 ter bili drugi, kajti Francozi so zaostali za našimi za 5-50 točk; Čehi so bili naravno prvi s 171-73 točkami. Da so Francoze prekosili, je jako velikega pomena, saj so proste vaje te vrste specialiteta Francozov, ki so proste vaje te vrste tako v kompoziciji, kakor v izvedbi spravili do vrhunca; šele pri zadnji tekmi v Luksemburgu so jih Čehi prekosili za štiri točke, sedaj pa smo jih tudi mi za 5-50 točk. Izvajali so jih pa v istini s tako eleganco, da je občinstvo burno ploskalo; dopadel se jim je zlasti krasno kombiniran nastop. Med sodniki prostih vaj je bil tudi komponist teh vaj, ki je o slovenski vrsti izrekel sodbo, da je za njegov okus izvajala vaje najlepše. Gotovo dragoceno priznanje!

Po prostih vajah so pričeli telovaditi na orodju, kjer so dosegli od 584 možnih točk 498-70. Enako se je dobro izkazala naša vrsta v prosti tekmi. Telovadila je razmeroma povsod enako, s čimer je pokazala svojo vsestransko izvežbanost, česar je Italijanom zlasti manjkalo, ki so bili poseben slabi v metanju 7-225 kg težke krogle; to je namreč naš tekmovalce Kovačič vrgel vse boljše sam kot cela laška vrsta.

Tekmovalo se je od 8. zjutraj do 9. zvečer z dvurnim odmorom opoldne. Naši tekmovalci so z lahkoto premagali ves napor; tu se ravno vidi, kako se mora vaditi in zato se mora gotovo priznati načelniku dr. Murniku najlepše priznanje in največja zasluga, da smo Slovinci postavili tako vrsto na mednarodno tekmo.

Po dokončani tekmi je priredilo mesto Turin udeležencem banket v

mimo onih gozdov, pa sem dober,« je pomisljal. In hitel je.

Temniti se je jelo. Megla je postala gostejša in nebo se je vedno bolj družilo z zemljo. In tema je bila vedno večja. Kmet je videl le belo poljano in snežinke, a nič rešilnega.

»Zaostanem,« je vstalo v duši in razmaknilo je svoja krila med nebom in zemljo.

Kmet je zdrgetal ob tej strašni misli in ozrl se je nazaj — predse in stekel je.

Moč je bila v njegovih očeh, moč v obrazu, a v srcu trepet, strah in groza.

Noč pa je legala vedno bolj in bolj, in obstal je. Prišluhnil je. Nobenega glasu! Tekel je. Zazdelo se mu je, da ga je nekdo poklical. Obstal je. Ne, bila je samo prevara, ki jo človek začuti in zasliši, če je sam in se poleg tega boji in trepeti. Tedaj je pričel omahovati, a dom je vstal pred njegovimi očmi in ta ga je podžgal, da je zopet tekel. A le nekaj časa. Postal je in rad bi bil vedel, koliko je ura. A zaman! Zopet je trepetal in tekel. V njegovem srcu je bila prošnja, prošnja, do samega boga.

Govoril je glasno: O bog... nocoj... dopusti... da se vrnem. O bog! A tako čudno se je slišalo, da je obmolnil in se vstrašil celo svojega glasu.

(Konec pribežanja.)

»Birreria Durio al Fortino«, kjer je govoril v imenu vseh slovanskih udeležencev staroste češke sokolske zveze dr. Scheiner. Kak ugled smo si pridobili pri telovadnih drugih narodnostih, kaže dejstvo, da je francoska telovadna unija povabila načelnika slovenske vrste na banket, sicer malenkost, a vendar dokaz, da so se pričeli i drugi narodi zanimati za nas Slovence; in v tem leži velik pomen, ako se udeležujejo naši telovadci podobnih mednarodnih tekem.

Na občinstvo je najlepši vtisk napravila naša vrsta in Čehi. Zlasti so gledalcem imponirale krepke in lepe postave ter eleganten nastop naših tekmovalcev. Marsikdo je povpraševal, od kod so ti, drugi zopet so nas imeli za Madžare, ki so se nameravali tudi udeležiti tekme, a so v zadnjem trenutku odstopili; menda so se zbalii zopetne blamaže; prisotni Slovinci smo jim seveda radevolje razložili vsake enake zmote in dvome.

Na nedeljo popoldne je bil določen sprevid vseh zunanjih tekmovalcev ter domačih telovadnih društev iz celega sveta, ki je pa moral odpasti vsled slabega vremena. Slovinci in Čehi smo pa kljub temu prišli na določeno mesto v sokolskem kroju ter napravili mal obhod po mestu. Italijani so seveda z največjim zanimanjem ogledovali naš kroj, rdeče srajce so se jim baje grozno dopadle — Nemci pri nas se jih menda pa zelo boje. Zvečer je dobila vsaka zmagovalna vrsta primerno svojim uspehom manjši kelih in našim tekmovalcem bode gotovo dragocen spomin in vedno bodrilo, da enkrat v najbližnji bodočnosti dobe največji kelih. S tem je bila zaključena ta, za nas tako pomembna tekma. Upajmo, da leta 1913. na mednarodni tekmi v Parizu zopet tsopimo za en korak naprej ter se približamo prvim ter tako svetu dokazemo, kaj je sokolska organizacija in kaj njen prvi cilj in glavno stremiljenje — telesna vzgoja.

Štajersko.

Iz St. Jurja ob južni železnici. Naša jubilejna mlekarina je dobila pred kratkim 30.000 K državne podpore. Izposloval jo je po dolgem trudu naš vrli g. Franc Roček. Tako je tudi v tem slučaju dokazal, da razumeva naloge kmečkega poslanca, dočim je n. pr. Korošec na volilnem shodu pri nas čez našo mlekarino samo podlo, nečuvno zabavljaj.

Hmeljski konzulent za Savinsko dolino. Svoj čas smo poročali, da je Roblekov zasluga, da ima Savinska dolina v poljedelskem ministristvu svojega hmeljskega konzulenta. »Straža« in »Slov. Gosp.« sta takrat trdovratno tajila, da bi sploh imela Savinska dolina hmeljskega konzulenta! Dokazali smo jima to avtentično. No in včerajšnja »Straža« že priznava po ovinkih, da je dr. Olšovcy res hmeljski konzulent za Savinsko dolino, samo to se zopet taji, da bi bila to Roblekov zasluga. Gospodine dr. Korošec, tudi to spoznanje vam sčasoma pride.

Imenovanja v sodni službi. Deželnosodnim svetnikom in predstojnikom okrajnega sodišča je imenovan Jožef Roth v Marenbergu; za okrajnega sodnika in sodnega predstojnika Jožef Zdolšek v Mariboru za Vransko, dr. Anton Mulej v Smarju za Gornji grad.

Ubogi Malik! Na shodu 9. t. m. v Lipnici je Malik pral svoje nasprotnike v Ptuj, dr. Plachkija, Linhart in druge. Plachkiju je očital narodno izdajstvo, Linhartu pa nečiste roke. Sedaj pa poroča Plachki v »Grazer Tagblattu«, da toži Malika in da ga bo baje tudi Linhart tožil. Torej se nam obljublja prav zanimivo »perilo« pred sodiščem. Bomo kot vestni kronisti o zanimivi obravnavi poročali.

Od južne železnice. Prestavljen je asistent Anton Janiček iz Poličan v Kalsdorf, aspirant Lud. Zgielski iz Brancola v Poličane; asistent Franc Rozman v Ribnica-Brezno, prov. asistent Herman Schnell iz Rimskih toplic v Vöslau-Gainfarn. Vpokojena sta s. l. maje: nadrevidenta Ivan Stehlik v Celju in Ignac Reichl v Ptuj, ki je obenem dobil naslov inšpektorja.

Sv. Lovrene v Slov. Gorici. Dne 14. t. m. zjutraj so našli v nekem jarku Antona Matjašiča, posestnikovskega sina na Kukavi, mrtvega. Vzrok je neznan.

Maribor. Glavni blagajnik c. kr. priv. češke Unionbanke v Gradcu, Matija Haas, se je 13. t. m. v Mariboru poročil z gđ. Katico Gorjak.

Lovski tat. V lovišči graščaka Galleta v Lembergu pri Dobrni se je že dalje časa opazovalo, da nekdo tatinsko lovi divjačino. Pred kratkim pa je pri Galletu uslužbeni lovski paznik Juri Preložnik zasledil Franca Selcana iz Straž pri Novi cerkvi rano zjutraj s puško v gozdu. Selcan jo je takoj popihal, ko je Preložnika zagledal.

Šornova obsodba potrjena. Poroča se, da je kassijsko sodišče zavrnilo ničnostno pritožbo župnika Šorna z Belih Vod, ki je bil zaradi nenravnega občejanja z osebam istega spola obsojen na eno leto ječe, in potrdilo prvo sodbo. Vprašanje je seveda, če bo Šorn to leto odsedel, ker se splošno čuje, da njegovi »prijatelji« že dobivajo pisma od njega iz Amerike.

Drobne novice. Zaradi ljubice. Iz Celja se poroča: Ko se je 13. t. m. ob 11. zvečer vračal 26letni zidarski pomočnik Franc Moldan iz celjske okolice s svojo ljubico Matildo Kraut iz gostilne Stadt Graz, ga je pri stitencu pred hišo nenadoma napadel Simon Narat in ga zabodel z nožem v stegno. Moldava so našli drugo jutro ob 3. krvavečega na dvorišču gostilne in ga spravili v bolnišnico. Narata so zaprli. — Ustrelil se je v Pulju 22letni pešec 87. polka Jožef Šešker, doma iz ptujske okolice. — V prepad je padla 79letna Ana Škoflek v Vrtnem pri St. Jurju ob južni železnici. Šla je iskat v gozd svojega gospodarja, Fr. Koštomaja. Ko je šla nazaj, je v temi zgrešila pot in padla čez strmino 4 metre globoko na cesto.

Koroško.

Šulverajn pogorel. Beljaški občinski svet je v zadnji seji zavrnil prošnjo šulverajna za podporo bosanskega šulverajnskega zaklada, istotako je odklonil tudi podporo krščanskim Nemcem za nemčurske šole v Galiciji.

Beljaški lov. Javna dražba beljaškega občinskega lova se vrši dne 15. junija v mestni dvorani v Beljaku. Vsklicna cena se je določila na 200 kron. Lov se bo oddal za dobo petih let.

Mestna ubožnica v Beljaku ima v letu 1910 primanjkljaja 2964 K, ki se pokrije iz ubožnega in stavbnega zaklada. Tudi je dovolil občinski svet beljaški vsakemu ubožcu na dan 20 vinarjev za drva, razsvetljavo itd.

Ce nisi mojega mišljenja, ti razbijem bučo. Ta motiv ima kakor cela, tako seveda tudi črna klerikalna garda na Koroškem in hujska v tem smislu svoje pristaše proti svojim političnim nasprotnikom. Seveda ne more taka odgoja imeti dobrih posledic. Pred kratkem sta dobila neki Jäger in Schober od Sv. Stefana po 1 teden in tri dni zapora, ker sta nahujskana od klerikalcev napadla na najsurovejši način delavca Pachlerja in ga težko poškodovala na glavi.

Odlikovanje. Višji inšpektor državnih železnic in prometni referent beljaške direkcije Karel Schaller je dobil potom upokojenja naslov centralnega inšpektorja in častno kolajno za 40letno službovanje.

Kolo je ukradel. V Beljaku so aretirali včeraj ob 1. uri ponoči 25letnega mizarskega pomočnika A. Sabunka iz Podklostra. Ukradel je namreč prodajalcu koles J. Paschingerju iz njegove veže 220 kron vredno angleško kolo. Prodaj ga je nekemu zidarju za 70 kron. Denar je zapil po raznih gostilnah, kjer je veseljačil. Ko so ga aretirali, je imel še 19 K.

V lonec vode je padel enoletni sin deklet Marije Schütz v Seleh. Uslužbena pri posestniku Schusserju je delala v kuhinji, otrok pa je sedel na tleh ob velikem lonecu. Vtal je in se prekučnil vanj. Ko je dekla nesrečo opazila, je bil otrok že mrtev.

Smrti padec. Pri popravljanju strehe neke kajže v bližini Sv. Mohorja je padel tesar S. Stark iz lestve. Priletel je, da si ni bilo visoko, vendar tako nesrečno na hrbet, da se mu je zlomila hrbtenica in v par trenutkih umrl.

Škrlatica je ponehala popolnoma v Rablu in okolici. Vsi bolniki so okrevali in tekmo 14 dni ni nobeden več obolel.

Primorsko.

Volilno gibanje na Goriskem. Napredna stranka je prav pridno na delu toliko iz središča kolikor na deželi, kjer delujejo volilni in krajni odbori. Klerikalci seveda tudi ne zaostajajo pa sodijo, da morajo zmagači na vsak način v tolminko - kanalskem volilnem okraju ter v gorški okolici; za kraško - ajdovski okraj so sicer obupali, vendar delajo tam istotako, kakor v drugih volilnih okrajih; posebno obilo denarja hočejo potrositi za Kras, če tudi ne zmagaajo, samo da bi spravili kolikor mogoče dosti glasov skupaj. Glede goriske okolice se utedejo tudi vrezati. Klerikalci sami dvomijo, da bi bil Fon izvoljen tako lahko kakor pred 4 leti; laški liberalci mislijo, da Fon ne bo več izvoljen, ampak da ožja volitev podeli mandat goriske okolice naprednemu kandidatu Franu Kocjančiču. Proti Gregorčiču naravnost vse v gorskem volilnem okraju. Res, da ima še zveste pristaše, vendar se utedeje sproti kaj takega, nad čemur

bo strmet svet. — V Gorici bo polno kandidatov: laško - liberalni, laško-klerikalni, laško - mazzinianski, socialnodemokratski, slovenski in morda celo nemški kandidat. V Furlaniji kandidirata a laške liberalne strani dr. Pettarin in menda dr. Ballaben, notar v Gorici. Dr. Pettarin je kakor znan doželni svetnik, doželni poslanec in odbornik. V obeh furlanskih volilnih okrajih pridejo v poštev tudi slovenski volilci. Prav lepo bi bilo, če bi postavili v obeh okrajih slovenskega števne kandidata ter ga volijo vsi. Dr. Gregorič pa namerava kar je klerikalnih pristašev v zapadnih Brdih nagajati jih na volišče za laške liberalce! Tako mu velevala njegova zveza s Pajerjem.

Detomori. Kakor smo poročali, so našli na pokopališču v Gorici v neki skatljici, trupelce deklice. Komisija, ki je prišla zadevo preiskat, je dognala, da je bilo dete v petem ali šestem mesecu razviti, tedaj ni bil to detomori, marveč samo prezgodnji porod.

Kandidat laške liberalne stranke. Laška liberalna stranka je postavila za kandidata v tržiško - červinjskem volilnem okraju dr. A. Pettarina, ki je pred 4 leti kandidiral v krmirsko - gradiščanskem volilnem okraju. Tam nastopi baje sedaj kot liberalni kandidat notar dr. Ballaben iz Gorice.

Ponarejeni denar. V Gorici so aretirali 53letnega Antona Gabrijelčiča z Anrovega, ker so našli pri njem dve ponarejeni kroni.

Živinski sejem v Gorici. Prihodnji živinski sejem v Gorici bo 26. maja t. l.

Pevsko društvo „Primorec“ v Trebečah slavi 11. junija na vrtu gospodarskega društva v Trebečah svojo desetletnico.

Cesta med Oglejem in Gradežem. Koncem maja otvorijo že dolgo požešano zvezno cesto med Gradežem in kopnim. Cesta bo 740 m dolga in 10 m široka ter jo bodo mogli uporabljati tudi avtomobili.

Župnik, ki naprednjakom ne da krstnih listov. Po 3 K 10 v za krstne liste je zahteval baje župnik v Batujah od naprednjakov, ki so bili izpuščeni iz volilnega imenika in so reklamirali. Duhovnik je dolžan napraviti izpisek iz krstne knjige v volilne namene brezplačno. Okoli 20 naprednjakov je reklamiralo v črniški županiji brez krstnih listov, ker jim jih župnik ni hotel dati. Dobro bi bilo, če bi okrajno glavarstvo tozadevno posvetilo župniku Lebanu v Batujah. Klerikalni župani in župniki so delali povsod naprednjakom situosti, samo da bi jih osleparili za volilno pravico.

Zaradi razžaljenja veličanstva. Predvčerajšnjem so bili aretirani zaradi razžaljenja veličanstva 18letni Peter Sfratolja iz Gruža, 17letni Milan Gvozden iz Dubrovnika ter 28letni Karel Verli iz Sezane.

Deklici rešil življenje. V Ronkih je padla v vodo dveletna hčerka Alojzija Zanolta. Otroci so klicali na pomoč in ravno mimoidoči Gvidon Fumis je skočil v vodo in rešil deklico v zadnjem trenutku, ko je voda zanesla deklico že do jezca.

Otrok požigalec. Ko je prišla v soboto zjutraj neka žena v farno cerkev v Bujah, je našla oltar v ognju in je videla, kako je skušal 4- do 5leten deček z lučjo v roki ravno zažgati oltar. Ker je žena začela kričati, je deček izginil, ne da bi ga bila mogla spoznati. Žena je nato hitro poklicala v sosedstvu stanujočega cerkovnika, ki je ogenj pogasil. Z zavarovalnino krita škoda znaša kakih 400 kron.

Iz tržiškega starega mesta. Regulacija tržiškega starega mesta je eden onih problemov, ki kljub temu, da ga že desetletja in desetletja študirajo, vendar se ni prišel delj kakor čez začetek brezplodnih debat in je požrl cele vozove papirja. Sicer se je govorilo lansko leto, da je mestni stavbni svet izdelal regulacijski načrt za velik del starega mesta in da se ta regulacijski načrt v kratkem objavi. Še danes čakamo na ta načrt, kakor ni izvedena tudi regulacija pri Sv. Boštjanu in del v osrčju mesta. V zadnji občinski seji so sklenili kupiti staro hišo v ulici S. Sebastiano in na trgu Cavana, da jo poderejo. Toda to ostane le delno delo, ker ostane vse drugo pri starem in je izdatek 52.000 kron za to staro bajto samo brezplodno potrošen denar. Nekaj drugega je s stavbo lekarnarja Seravalla, ki bo cel del starega mesta izpremenila, vendar pa bo palača sama v sredi razdrapanih bajt mnogo izgubila.

Tatvine. Posestnik pri Sv. M. Magdaleni zgornji, Josip Furlani, je sprejel nekega delavca kot dninarja, o katerem ve samo krstno ime Franc. Predvčerajšnjem je dninar naenkrat izginil ter vzel s seboj en prstan, več perila in par škornjev. V gostilni v ulici Barriera vechia št. 32 je nekdo predvčerajšnjem okradel spegega skladišnega delavca Andreja Možina. Dva človeka, ki sta sedela pri isti mizi, sta mu vzela iz žepa uro in denarnico. Dolgopratne-

ža sta prišla kmalu pod ključ m. so spoznali v njih fakina Antona Mašla in prodajalca sadja Alojzija Kovača. Ukradene stvari so našli.

Občinska seja pod varstvom baječev. V Klnu v Dalmaciji se je vršila 14. t. m. občinska seja pod varstvom orožnikov, ker so bili občinski starešine baje močno razdraženi. Zupan se je moral končno po seji odpovedati.

Samomor radi nervoznosti. Neki D. H. 32 let star, iz Šutinskih Toplice je prišel na Reko. Bil je bolan na živcih in se je zdravil v bližnjem kopališču. V nedeljo so ga obiskali njegovi starši, s katerimi je ostal še precej dobro volje v družbi do 11. ure po noči. Nato je šel v svojo sobo. Zjutraj so se namenili napraviti skupni izlet v Opatijo, katerega bi se bil moral udeležiti tudi mladi bolnik. — Ko ga v jutro hotelski služabnik ni mogel priklicati, je odprl vrata siloma in ga našel obešenega na žici električne premakljive svetilke. Zdravnik je konstatiral, da se je obesil že okrog polnoči. Na mizi so našli pismo, v katerem je javljal, da je sklenil samomor, ker nima upanja, da bi še kedaj popolnoma okrevljal.

Pomaknjenje. Šolsko - svetniški adjunkt Ahmed Seeta pri okrožnem uradu v Banjaluki je pomaknjen v 9. dietni razred.

Poziv!

Slovenska sokolska vrsta vrača se zmagoslavno iz Turina.

V mednarodni tekmi, v najhujšem boju s telovadci prvih kulturnih narodov, izvojevala je častno zmago in proslavila ime našega malega slovenskega naroda.

To je vspeh vstrajnega, smotrenega in čez vse napornega dela.

Zaeno je pa pojav največje požrtvovalnosti, ker so šli vračajoči se zmagovalci na svoje stroške v tujino proslaviti ime našega millega naroda.

Vračajočim se zmagovalcem hite nasproti naša hvaležna srca — pokažimo jim pa svojo hvaležnost in priznanje tudi dejansko.

Ustanovimo našemu vzornemu Sokolstvu

„Sokolski tekmovalni sklad.“

ki naj bode našemu Sokolstvu opora na ostro začrtanem potu do novih zmag in — prvenstva.

Slovenci! Obračamo se do Vas s pozivom, da pokažete s prispevki za „Sokolski tekmovalni sklad“, da veste ceniti moč sokolske ideje in važnost resnega sokolskega dela.

Sokolski ideji naklonjene liste prosimo za ponatis tega poziva

V Ljubljani, dne 17. maja 1911.

Dr. Ivan Tavčar.

Dr. Karel Triller. Dr. Alojzij Kokalj.

Upravištvu „Slov. Naroda“ je pripravljen sprejemati prispevke za „Sokolski tekmovalni sklad“.

Upravištvu.

Dnevne vesti.

+ Klerikalci bodo protestirali! Kadar klerikalci pogore, vselej — protestirajo. Včeraj so bili zopet tepeni po notah. Skoro 800 glasov je Reiser dobil več kakor Gregorič, a zopet pravijo klerikalci, da bodo protestirali. Klerikalci hočejo protestirati, ker kmetje iz Ljubljanske okolice niso volili v Ljubljani. Smešno! Postava je jasna in popolnoma nedvoumna je premeniti se da zopet samo s postavo, pa naj se klerikalci na glavo postavijo. Klerikalno protestiranje je torej samo smešno, zakaj če bi hotel kranjski deželni zbor posnemati izgled goriškega, mu ne bo nič pomagano!

+ Zakaj je dr. Gregorič kandidiral? Zdaj je torej dr. Gregorič zopet enkrat pogorel in zdaj, ko je volilni boj končan, lahko tudi povemo, kar smo v volilnem boju kot notranjo zadevo klerikalne stranke zamolčali. Marsikdo se je čudil, da je dr. Gregorič letos zopet kandidiral, dasi se je tolikrat in tolikrat rotil, da ga ves svet ne pripravi več do tega, da bi še kdaj nastopil kot kandidat. Vzrok Gregoričeve kandidature je prav zanimiv. Klerikalci so zanesljivo mislili, da bodo z dr. Gregoričem zmagali in da so ga pridobili za kandidatura, so mu obljubili mesto deželnega odbornika. Klerikalci so nameravali iznebiti se totalno nezmožnega dr. Zajca ter mu preskrbeti drugo ko-

rito, na njegovo mesto pa so hoteli posaditi dr. Gregoriča. In dr. Gregorič je obljubilno delododajniško mesto tako mikalo, da se je res dal pregovoriti in je kandidiral in pogorel.

+ Ali je dr. Krek privilegiran hujšač? Govor, ki ga je imel dr. Krek v nedeljo na shodu v „Unionu“, ima na sebi vse znake hudodelstva po § 99. kaz. zak. Takega zločinskega govora še nihče ni govoril v slovenskem jeziku. Take govore so morda imeli v revolucijskih časih puntarski voditelji na barikadah, v pravni državi pa ni tako še noben politik govoril. Za bolj nedolžne govore, kakor je ta Krekov govor, so prišli že ljudje na dolga leta v ječo in celo na večala. Ko bi kdaj kak liberalce kaj podobnega govoril, bi ga seveda na mestu aretirali. Ta dr. Krek pa ni samo političen hujšač in demagog najhujše vrste, nego je tudi od države plačan učitelj na ljubljanskem semenišču in vzgojitelj duhovskega naraščaja. Če se kak ljudski učitelj le v najmanjši meri pregreši, ga neusmiljeno zadržijo — tu pa imamo semeniškega učitelja, ki javno govori hudodelske govore. Ali ima mar ta človek privilegij, da sme uganjati taka zločinsva? Nikoli se nismo zmenili, s kako vne-mo proglasa dr. Krek v semenišču republiko za ideal in kake več kot sumljive nazore vcepja lemenatarjem, ker denunciranje prepuščamo prav radi njemu. To pa ne gre, da bi semeniški učitelji, da bi torej javni uradniki plačani iz denarja davkoplačevalcev, javno tako zločinsko hujšali. Ali vlada v Avstriji še pravica in postava ali ne? Na to pričakujemo odgovor od državnega pravdnštva.

+ »Ko si zagotovimo gospodstvo, bomo pa farje ven pometali!« Tako se je izrazil nihče drugi, kakor zaradi hudodelstva zlorabe uradne oblasti v kazenski preiskavi se nahajajoči, nepotrjeni »podpredsednik« trgovske in obrtniške zbornice dični Ivan Kregar. Bilo je nekega lepega dne, ko je prišel Kregar na važen razgovor v neko pisarno. Med razgovorom se mu je reklo, da je klerikalec. Proti temu očitaniu se je mož ogorčeno zavaroval, zatrjujoč, da je samo pristaš slovenske ljudske stranke, ki pa ni klerikalna. Da pa pokaže neklerikalnost svoje stranke, je pripomnil: »Mi potrebujemo cerkev in njene naprave samo tako dolgo, da pridemo na površje. Ko si zagotovimo gospodstvo, pa bomo farje ven pometali!« — Tako je govoril prvobornik klerikalne stranke, za kar so priče na razplogu. Priporočamo našim duhovnikom, ki se toliko eksponirajo za takozvano »slovensko ljudsko stranko«, naj razmislijo o tej Kregarjevi izjavi!

+ Klerikalen zaupnik, ki ne zna brati. V volilni komisiji v Unionu je bil klerikalen zaupnik gospod, o katerem je »Slovenec« pisal, da se je obletnice smrti svoje drage mamice spomnjal s tem, da se je prav tega dne oženil. Pri skrutinju se je šlo tudi za glasovnico, na kateri je bilo ime kandidata napisano s težje čitljivo pisavo. Vredni komisar je konstatiral, da je na glasovnici napisano: »Jožef Reiser, c. kr. profesor.« Proti tej konstataciji je klerikalni zaupnik protestiral, češ da na glasovnici ni napisano ime naprednega kandidata, ter zahteval, da se ta protest vzame na zapisnik. Vredni komisar je na to moža pončil, da ima samo on pravico razsojati o veljavnosti ali neveljavnosti glasovnic, da pa zaupniki pri tem nimajo prav nobene besede. Da pa dokaže svojo nepristranost, je vladni komisar dal dotično glasovnico čitati ostalim zaupnikom. In vsi ti zaupniki so čitali: »Jožef Reiser, c. kr. profesor.« Končno se je obrnil komisar tudi na klerikalnega zaupnika s vprašanjem: »No, sedaj pa še vi povejte, kako vi čitate ime na tej glasovnici!« »Jaz sploh ne znam brati,« je bil promptni odgovor brihtnega klerikalnega zaupnika.

+ Uradni list in nemški kandidat dr. Eger. Uradna »Laibacher Zeitung« je priobčila volilni oklijo za nemškega kandidata dr. Egerja in sicer med inserati. Stvar bi bila v redu, ako bi bil ta oklije res inserat, toda od zanesljive strani se nam zatrjuje, da je bil ta oklije priobčen brezplačno, kar se pravi toliko, kakor da je uradni list delal strankarsko propagando za nemškega kandidata. Če bi torej vladni list bil v resnici nepristranski, potem bi moral istočasno priobčiti tudi volilne oklije vseh ostalih kandidatov. Ker tega ni storil, je s tem očitno pokazal, da se smatra kot nekaako oficijalno glasilo tiste peščice ljudi, ki tvorijo v deželi 5 % vsega prebivalstva. Ker stojimo na stališču, da mora biti uradni list brezpartojno nadstrankarski organ in absolutno ne sme delati propagande niti za to, niti za ono stranko, moramo kar najodločnejše protestirati proti temu, da se uradna »Laibacher Zeitung« izrablja kot nekaako glasilo tukajšnje nemške stranke.

+ Dr. Gregoričovo in Šusteričeve stanovanje je sredi zastrašila policija. Ta odredba je bila čisto nepotrebna, ker je dokazano, da se v Ljubljani med naprednimi elementi nihče ne zganja, ako se klerikalci vzdržijo provokacij. Če bi policija in državna oblast poskrbeli, da bi se klerikalci vselej in povsod držali v mejah dostojnosti in političnega takta, ako bi preprečili, ali vsaj pasivno ne podpirali onega brutalnega terorizma, ki ga je uvedla v zadnjem času klerikalna stranka v našo javnost, potem bi se nesporno ublažile, ako ne docela poleglo politične in strankarske strasti, ki delajo sedaj toliko nepotrebnih preglavice in skrbi našim javnim organom.

+ Narodno-napredni zaupniki v volilnem okraju Vrhnika - Logatec. Idrija - Cerknica so si v nedeljo zbrali na sestanku v Logatcu uglednega in obče spoštovanega posestnika Iv. Sicerla v Dolenjem Logatcu za kandidata pri predstoječi državnozborni volitvi. S tem je v tem okraju storjen prvi in gotovo najvažnejši korak v volilni borbi. Po celem okraju se je z največjim veseljem pozdravilo sklep narodno-naprednih zaupnikov, ki proglašajo posestnika Ivana Sicerla za državnozbornskega kandidata v enem najnaprednejših volilnih okrajev na Kranjskem, saj je kandidat splošno po celem volilnem okraju dobro poznan in obče priljubljen. Sam velik posestnik pozna najboljšje težnje kmetijskega prebivalstva v volilnem okraju. Posestnik Ivan Sicerl je pa dalje znan kot zelo naobrazen in bo torej s svojo strokovno naobrazbo lahko z vspehom zastopal težnje volilcev svojega volilnega okraja. To pa je tolikanj bolj potrebno, ker je doslej ta okraj zastopal klerikalec po Kregarjevem kopitu Gostinčar, ki je popolnoma brez najmanjše sposobnosti in bil naravnost na sramoto slovenskemu narodu v državnem zboru. Niti najmanjšega vspeha svojega delovanja v državnem zboru ne more ta bivši klerikalni poslanec pokazati svojim volilecem. Kaj je vse obljuboval pred volitvami? In koliko je storil? Nič, popolnoma nič! Ta okraj je bil, kakor da bi ne imel svojega poslanca. Druga ni delal v državnem zboru, kakor stafaž dr. Šusteriču pri njegovi za Slovence škodljivi obstrukciji, in k večjemu je čital kak govor, ki so ga mu spisali njegovi klerikalni tovariši. Za to pa je treba temu volilnemu okraju splošnega moža za poslanca, ki bo mogel in tudi hotel z vspehom zastopati interese svojega volilnega okraja. Tak mož je Sicerl v Dolenjem Logatcu! Narodno-napredni volilci sedaj krepko v boj za svojega kandidata. Razvite takoj najintenzivnejšo agitacijo po vseh okrajih. Ne pozabite, da pri zadnji volitvi ni mnogo manjkalo, da ni prišlo do ožje volitve med narodnonaprednim kandidatom in Gostinčarjem. Ker se je sedaj spoznalo, da Gostinčar ni za drugega kakor za opravljanje svojega glavnega poklica, sluge pri Zdravni zvezi, se volilecem ne bo težko odločiti za narodno-naprednega kandidata. Tudi ima Gostinčar preteklost, ki ga ne priporoča za poslanca. In takega klerikalca naj zavedni in pošteni volilci volijo v državni zbor? Da so klerikalci, ki predobro poznajo svojega kandidata, zopet ponudili Gostinčarju kandidatura, se pravi naravnost norčevati se iz interesov volilnega okraja. Za to pa vsi, katerim je mar korist in dobrobiti Notranjske, odločno v boj za narodno-naprednega kandidata Sicerla!

+ Napredno politično in gospodarsko društvo za Poljanski okraj naznanja svojim članom in somišljenikom, da se vrši društveni redni občni zbor dne 18. t. m. ob pol 8. zvečer v gostilniških prostorih g. Turka v Strelški ulici.

+ Iz justične službe. Sodnik graškega višjega deželnega sodnega okoliša dr. Rudolf Schmidt je imenovan za sodnika v Radečah.

+ Povratek Sokolov iz Turina. Naši sokolski tekmovalci se vrnejo s Turina v četrtek ob 3/7. zvečer z gorenjskim vlakom. Na južnem koldvoru sprejme vrle zmagovalce slovensko Sokolstvo. Iz kolodvora je obhod po mestu, ob pol 9. zvečer nastopi tekmovalna vrsta v telovadnici v Narodnem domu.

+ Sokolski tekmovalni sklad. Na drugem mestu prinašamo poziv za prispevke v korist »Sokolskega tekmovalnega sklada«. Potrebo, živo potrebo takega tekmovalnega sklada nam pač ni treba še dokazovati. Prepričani smo, da se bodo vsi resnično narodno čuťeti Slovenci številno odzvali temu pozivu. Dosedaj so že prispevali za »Sokolski tekmovalni sklad« prispevki po 50 K gospodje dr. Ivan Tavčar, dr. Karel Triller in dr. Alojzij Kokalj. Živeli posamejci!

+ Nastop turinske tekmovalne vrste. Pri jutrajšnjem nastopu tekmovalne vrste v telovadnici v Narodnem domu izvajale se bodo turinske tekmovalne vaje na bradli in kro-

gih, proste vaje ter skupine. — Začetek ob pol 9. zvečer. Vstopnina: sedeži 1. vrste in na galeriji 2 K, druge vrste 1 K 50 v, stojališča 1 K, dijaške vstopnice 60 v. Predprodajo vstopnic prevzela je iz prijaznosti tvrdka Gričar & Mejač.

+ Slika z ulice. Včeraj popoldne so na trgu molile tri branjevke naglas angeloško češčenje, da bi zmagal dr. Gregorič in propadel profesor Reiser. Brez komentarija, samo to rečemo: bog daj norcem pamet!

+ Prva čevljarska pomočnica V Ljubljani je napravila pred izpraševalno komisijo, sestoečo iz čevljarskih mojstrov gg. A. Erjavca, M. Oblaka, A. Polanjekota, Gačnika in pomočnika g. L. Franka, z dobrim uspehom čevljarski pomočniški izpit gđ. Jožinka Kapele. Je to prvi slučaj, da se je posvetilo dekletu tej namerni obrti in vrli pomočnici in marljivi delavki iskreno čestitamo na njenem uspehu ter ji želimo v njeni storitvi dobrega napredka.

+ Vsed prezidave deželne porodišnice v tukajšnji deželni bolnici. Je sprejem na ta oddelek med časom delovrše, omejen. Sprejeti je le mogoče ono število, ki jih dopuščajo prostor v dveh postavljenih Deckertovih barakah. Sprejemajo se torej le nujni slučajji, ki jih ni mogoče odkloniti.

Ljubezniv soprog. Predvčerajšnjim zvečer, ko je prišel v Selu pri Ljubljani stanujoči delavec Karel Pogačnik pijan domov, se je začel s svojo ženo prepirati in jo začel pretepiti. Grozil ji je pri tem tudi večkrat, da jo bo še danes ubil. Pred stanovanjem se je vsled tega nabralo precej ljudi, ki so se zgražali nad početjem Pogačnika. Končno je storile orožništvo konec prepiru in je Pogačnika aretiralo.

Prijeta tatila. V Rožni dolini stane samska dninarica Ivana Windisch, katere je ukradla 14. t. m. tamšnjemu gostilničarju Ivanu Končanu 20 steklenic piva, ročno torbico in 11 robecev. Prijeli so jo in oddali okrajnemu sodišču v Ljubljani.

Samomor. 57letni prevzičkar Fr. Colnar si je 14. t. m. v samomorilnem namenu ustrelil kroglo iz revolverja v glavo. Strel pa je Colnarja samo ranil na levi senci. Drugo jutro proti 3. zjutraj se je tiho splazil iz spalnice in se obesil na tramo, kjer ga je pozneje našla njegova žena mrtvega. Ze septembra 1. l. si je hotel Colnar prerezati vrat v britvijo.

Delodajalec okradel. V noči na 8. maja je ukradel pri posestniku opekarne Romanu Vidoniju v Dobrujah zaposleni delavec Fran Hočvar svojemu delodajalcu iz nezaklenjene sobe črno zinsko suknjo, svojemu so delavcu Petru Gveru pa sive hlače srajco, par čevljev, zlato iglo, par lesenih čevljev in britev ter neznan kam izginil. Hočvar je leta 1882. v Rajhenburgu rojen in v Bučko, v krškem okraju pristojen, srednje velik, kostanjevih las in ima kratke brke. Obleden je bil v sivo štajersko obleko.

Zlobnost. V noči na 11. maja je neki zlobnež deloma polomil, deloma pa izruval v sadnem vrtu posestnika Ivana Uršiča v Gornjih Stranjah v kamniškem okraju 11 mladih orehov, vrednih baje 220 K.

Kopališče Toplice na Dolenjskem. Začetek lepih, gorkih dni v mesecu maju, je tudi pravi začetek kopališke sezone. Ze itak lepa topliška okolica je še krasnejša v lepih majnikovih dneih. Nanovo ozelenelo listje in razveleto cvetje, zdrav čisti zrak privabi vedno več izletnikov in gostov bolnikov v naše Toplice, iskajoč pri nas razvedrila in zdravlja. Mnogi obiskujejo Toplice tudi iz hvaležnosti, ker so se ravno tu, v gorkem vrelcu iznebili mučne bolezni ter zadobili popolno zdravje. Omenim naj le nekatere, ki so se že pri nas oglasili ter ne morejo prehvaliti res zdravilnih moči našega kopališča: ameriški škof Stariha. Prevzvišeni je sicer ostal tu le par dni, ker namerava potovati v Ameriko, ter se še takom se zije povrne in ostane tu delj časa. — Baron Rechbach, c. kr. okr. glavar v gosposki baronici, grof Margheri s spremljevalko ter Pia pl. Fichtenau dr. Kočvar pl. Kondenheim, g. Golja, c. kr. komisar, g. Dular, deželni poslanec. Dalje so še tu gg. Grča Blazij in Toman Rutar, župnika; Belc Anton, nadučitelj, vsi iz Goriškega ter gđ. Witzberger iz Dunaja. Po sebnu dobro se počuti gđ. Walt Pavla iz Trbiža, ki je zelo obolela ne ischias, a ji kopanje tako ugaja, da želo dobro hodi in ne čuti več bolečin. Kdor torej čuti trganje, naj ne zamudi ugodne prilike, naj ne čaka temveč takoj pride v naše Toplice poiskati si zdravlja.

Cirkus Schmidt. Včerajšnja otvoritvena predstava — cirkus je bil na bito poln — je obiskovalce popolnoma zadovoljila. Vohbe se mora priznati, da so nastopali dobri in rutinirani igralci. Spored je bil jako bogat in vseboval nekatere prav dobre točke, ki se v Ljubljani le redko vidijo. Med temi naj omenim dvorimne umetnice na čel gđ. Pavlo, ljubav

Jahalko — voltigé — gđc. Moebius, in spretnega komičnega kolezarja Stetensa. V telovadbi so se posebno odlikovali ljubljancem že znani in tudi priljubljeni telovadci na treh drogih, imenovani tri zvezde, in odlični ekvilibristi Bergéri. V konjski dresuri sta se odlikovala ravnatelj Schmidt in njegova gospa, ki sta pokazala lepe in dovršene dresirane konje v skupinah in posamezno. Izmed jahalnih točk je posebno ugajal krasen balet Rheingolda, ki ga jaha g. Schmidt in izborna dovršena žokejka gđc. Anny, ki dela najtežje vaje na prostem konju tako precizno in sigurno, kot dosedaj še nobena jahalka v Ljubljani. Predstave je zaključil originalni posnemalec instrumentov Mr. Robius, ki je izborno oponašal flauto, trobento, citro, harmoniko in gramofon. — Predstave se vrše vsak dan ob 8. zvečer. Obisk je v vsakem oziru izplačljiv.

Prijeta goljufica. Včeraj je policija aretirala 42letno brezposelno delavko Terezijo Martinčič iz St. Ruprehta na Dolenjskem, katere se že dlje časa klati okoli in živi samo od raznih goljufij. Za zadnjo žrtev si je izbrala dekle Marijo Petrovič iz Poljanske ceste, o kateri je izvedela, da ima več prihranjenega denarja. Pred par dnevi jo je obiskala in ji začela pripovedovati, da je zadela glavno srečko v znesku 90.000 K ter da ji je poleg tega obljubil nek ameriški škof, da ji bode kupil lišo. Poleg vsega tega ji je tudi natvezila, da ima 1600 K naloženih v hranilnici, katerih ne mara dvigniti. Naprosila je nato Petrovičovo naj ji ona posodi nekaj denarja proti visokim obrestim. Petrovič je goljufici verjela in ji izročila 1200 K. Ko je policija goljufico aretirala, je bila že 121 K denarja zapravila. Izročili so jo deželnemu sodišču.

Pilo ukradel. Včeraj dopoldne je na Cestarja Jožefa trgu prodajal ključarski pomočnik I. K. iz Vodnata veliko pilo za 1 K. Mimo idečemu detektivu se je zaveda zdel sumljiva in je pozneje tudi dognal, da je bila mila ukradena pri stavbi nemškega gledališča. Bil je aretiran in izročen sodišču.

Karambol. Ko je te dni pripeljal električni voz po Poljanski cesti v smeri proti Ambrozevem trgu, je pripeljal iz Strossmajerjeve ulice nek voznik, s katerim sta skupaj trčila. Pri tem se je hudo poškodoval konj in tudi voz se je močno pokvaril. K sreči se na vozu sedela, nek gospod in njegova žena, nista poškodovala. Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 38 Slovencev, 85 Hrvatov je šlo v Pasau.

Narodna obramba.

VI. pokroviteljstvo zasvedočila je družba sv. Cirila in Metoda rodoljubnemu omizju pri »Belem volku« v Ljubljani z običajno sprejemnico, nabiralnik tega omizja pa je odlikoval za prispevek 1200 K s šestimi diplomami. Lencetova restavracija slovi radi izbornih vin, gospod Lenčec in stalno omizje pa slove po požrtvovalnem rodoljubju. — Gosp. Jos. Černelič od Sv. Jurja ob juž. želez. je poslal škafijo lepo sortiranih poštnih znamk. — Hvala iskrena!

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Novo mesto ima svoj redni občni zbor dne 20. maja ob 8. zvečer v gostilniških prostorih gospe Tučkove v Novem mestu.

Društvena naznanila.

Ljubljanski diletantje, ki se bodo kmalu združili v klub, prirede v soboto, dne 20. maja v areni »Narodnega doma« gledališko predstavo. Upripori se Fr. Govekarjeva narodna igra »Deseti brate«. Ker igrajo diletantje v dobrodelne in narodne namene, upripori to predstavo v korist »Dobrodelnega društva tiskarjev«. Vstopnina 40 vin. — Po predstavi prosta zabava in ples. — Prireditvi ljubljanskih diletantov se štejejo med najzabavnejše, zato se slav. občinstvo gotovo številno udeleži.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Kamnik priredi dne 2. junija popoldne ob 3. v sodni dvorani št. 2 svoj občni zbor.

Radoviški »Sokol« priredi v soboto, dne 20. maja ob pol 9. zvečer v dvorani br. Kunstlja s sodelovanjem dramatično - koncertnega odseka »Sokola I.« iz Ljubljane velik koncertno - zabavni večer s krasnim in bogatim sporedom. Opozorjamo slav. občinstvo, posebno ono iz okolice, da se udeleži častno te naše prireditve. Po končanem sporedu je ples, pri katerem svira salonski orkester »Sokola I.« Torej, kdor hoče par lepih uric zaužiti, naj se udeleži tega lepega večera!

Učiteljsko društvo za litjski okraj ima svoj občni zbor dne 21. maja t. l. ob 2. popoldne v šolskem soplepju v Toplicah pri Zagorju.

Čitalnica v Gradcu priredi zabavni večer s plesom v dvorani »Zum grünen Anger«, Leonhardstrasse 3 dne 20. maja t. l. ob 8. zvečer.

Akad. društvo slovenskih veterinarjev na Dunaju priredi v soboto, dne 20. maja ob pol 8. zvečer v gostilni »Zum Posthorne«. III. Posthorgasse 6 svoj prvi občni zbor. Zaeno s obnim zborom se priredi istotam posvajajočim se tovarišem četrtoletnikom »četrtletniški večer«. — Slovanski gostje dobrodošli!

Književnost.

— »Svobodna Misel«, ta z ozirom na našo generacijo in sodobno socialno-kulturne razmere na Slov. toli važni ter velepomembni list, je moral, kakor znano, radi prevelikih finančno - tehničnih težkoč 1. majnika 1910 prenehati, ker pa se od tedaj slovenske razmere ne samo niso zboljšale, temveč obrnile v marsičem na slabše in ker dohaja dan na dan na staro uredništvo nebroj poizvedb, prošelj, naročb itd., in ker se je zadnje čase od mnogokoje strani izražala želja po nadaljevanju publikacije »Svobodne Misli«, bomo posku-

sili obnoviti odloženo, a koristno delo. Od 1. majnika t. l. bode torej »Svobodna Misel« zopet izhajala kot 4. letnik in se bode takoj nadaljevala s 5. številko, kjer se je moralo lani izdajanje prekiniti. Kdor je bil naročnik 4. letnika bode dobival na stari račun še ostalih 6 števk. Kdor pa se naroči na novo, temu se dopolnjejo lani izšle 4 številke. Uredništvo se bode potrudilo, da ostane »Svobodna Misel«, kar se tiče vsebine zanimiva, vsestranska in lahko umljiva, kakor je bila dozdaj. Posebno pozornost bomo obračali na domače, slovenske razmere, list bode prinašal kolikor mogoče aktualnih kulturno - verskih in kritično - filozofskih spisov, tako da bode »Svobodna Misel« obenem glasilo slovenskih svobodomiselcev in kulturno - socialna revija. Upamo, da bodo podpirali sotrudniki prejšnje »Svobodne Misli«, tudi novo, ki ji je idejno identična, jo pripravljali in razširjali, od naročnikov pa pričakujemo, da se bodo spomnili vedno točno tudi svoje dolžnosti, ter redno pošiljali malenkostni znesek 3 K; za Ameriko 4 K (letno) za naročnino in to bode storil vsakdo tem rajši in točneje, ako pomisli da podpre s tem narodni naš obstoj, pomore razširjati prosveto in pospeši kulturno osamosvojitve slovenskega ljudstva!

Tabelarni pregled o izidu nadomestne volitve enega poslanca za ljubljansko mesto iz skupine mest in trgov v deželni zbor dne 16. maja 1911.

Oddelek	Volilci s črkami	Število volilnih upravičencev	Število oddanih glasov	Med njimi		Od veljavnih glasov so prejeli					Absolutna večina	Opomba
				veljavnih	neveljavnih	prof. Reiser	dr. Gregorčič	dr. Ferd. Eger	Fran Barth	Drugi		
I.	A—H	995	869	851	18	433	219	151	46	2 ¹⁾	426	¹⁾ 1 dr. Tavčar 1 Ernest Spill
II.	I—L	800	706	694	12	364	206	84	40	—	348	
III.	M—R	891	790	776	14	405	228	94	46	3 ²⁾	389	²⁾ 2 Eth. Kristan 1 dr. Tavčar
IV.	S—Ž	1089	956	938	18	493	280	126	48	1 ³⁾	470	³⁾ Albert Ertl.
Skupaj		3775	3321	3259	62	1685	933	455	180	6	1630	

Telefonska in brzojavna poročila.

K ljubljanski deželnozborski volitvi.

Prezid. 17. maja. Slava zavednosti narodno-naprednih volilcev, da so na tri fronte se boreč, izvojevali tako sijajno zmago. Slava novemu poslanec! — Ribar.

Straža. 17. maja. Čestitamo k zmagi napredne stranke pri deželnozborski volitvi. — Naprednjaki v Straži in Toplicah.

Kamnik. 17. maja. Gromovič živio zavednim volilcem bele Ljubljane k sijajni zmagi nad črnim sovragom. Z vami vred se vesele — Kamniški naprednjaki.

Železniki. 17. maja. Veseli vaše zmage kličemo vrlim volilcem: Na zdar! — Naprednjaki.

Klerikalna lopovstva.

Dunaj. 17. maja. »Deutsches Volksblatt« prinaša od slovenskih klerikalnih krogov inspiriran članek, v katerem na najpogostejši način obrekuje naprednjake v Ljubljani in jim podtika srbofilstvo. Obenem se zaganja ta članek v podružnico »Flottenvereina« ter posebno graja, da je igrala pri slavnosti v hotelu »Tivoli« mornariška godba, češ, da je bila to demonstracija proti godbi št. 27. Tudi v restavraciji hotela »Tivoli« se zaganja in ga dolži srbofilskega radikalizma ter pravi, da je restavrater Kenda svoj čas zapodil iz svoje restavracije nemške goste.

Mahler.

Dunaj. 17. maja. Zdravstveno stanje bivšega ravnatelja dvorne opere Mahlerja se čez noč ni izpremenilo, dasiravno so pričakovali zdravniški že za snoči katastrofo. Zdravniki so mnenja, da katastrofa tudi danes še ne nastopi, vendar pa je njegovo stanje popolnoma brezupno.

Požar v petrolejskih virih.

Lvov. 17. maja. V okraju bronislavskem je nastal velikanski požar v petrolejskih virih. Škoda je velika. Požar so še-le tekom noči deloma omejili, da ni uničil vseh virov.

Izpremembe v ogrskem ministrstvu.

Budimpešta. 17. maja. Za ogrskega trgovskega ministra bo imenovan najbrže grof Markus Wickenburg, železniški ministrski portfelj dobi najbrže ravnatelj ogrskih državniških železnice Hollan.

Brambna reforma.

Budimpešta. 17. maja. Ogrska vlada predloži danes bramni reformni predlog cesarju v predsankcijo.

Pogreb umorjenega poslanca Achima.

Bekes Csaba. 17. maja. Danes popoldne ob 3. se vrši tu pogreb

umorjenega poslanca Achima. Delavci so uprizarili že dopoldne demonstracijski štrajk, da se lahko udeleže pogreba.

Vstaja v Albaniji.

Carigrad. 17. maja. Turško vojno ministrstvo je odredilo, da se podasta dve bojni ladji nemudoma iz doma v pristanišče San Giovanni di Medua ob albanski obali.

Carigrad. 17. maja. Vali v Skoplju poroča, da so v Velem polju pri Gusinju vstake čete napadle turški oddelek in pognale turške vojaške čete v beg.

Carigrad. 17. maja. Vrhovni poveljnik turških čet Torgut Šefket paša poroča, da se vstaki zavrnili napad turških čet ter da so imele turške čete zelo občutljive izgube. Tudi hrib Dečić in mesto Tuzi sta popolnoma v rokah vstajev.

Italijanski prostovoljci za Albanijo.

Florenca. 17. maja. Italijanske oblasti so v bližini Ancone ustavile italijansko jadrenico, ki je imela na krovu mnogo mladih ljudi, namenjenih čez Črno goro v Albanijo, da se tam boro skupaj z albanskimi vstaki. Oblasti so jadrenico prisilili, da se vrne.

Konflikt v turški zbornici.

Carigrad. 17. maja. V turški zbornici je prišlo do konflikta med turškimi poslanci na eni strani in med grškimi in armenskimi poslanci na drugi strani. Grški in armenski poslanci dolže zbornico, da dela politiko šovinizma napram neturškim narodnostim.

Obisk nemškega prestolonaslednika na Ruskem.

Petrograd. 17. maja. Nemški prestolonaslednik in njegova soproga sta dospela v Carskoje selo, odkoder odpotujeta jutri v Petrograd, kjer se vrši oficijalni slovesni sprejem. Oficijozna »Rossija« pozdravlja poset nemškega prestolonaslednika, ter pravi, da ima ta poset poseben političen pomen, da se iznova utrdi prijateljske zveze med Nemčijo in Rusijo.

Španski republikanci in Maroko.

Madrid. 17. maja. Republikanska struja v parlamentu je napadala vlado z vso silo zaradi vojnih operacij v Maroku. Špansko ljudstvo želi miru in ne mara vojne. Ministrski predsednik Canalejas je nasproti trditvam španskih republikancev zatrđil, da se je španska vlada pri vseh svojih korakih osirala samo na absolutno potrebo.

Požar v Kirinu.

Charbia. 17. maja. Požar v Kirinu, o katerem smo že poročali, je napravil strahovito škodo. Pogorelo je 8387 poslopij v skupni vrednosti 15 milijonov rubljev, 4046 raznih trgovin in 15 bank. 40.000 ljudi je brez strehe. Skupna škoda znaša nad 40 milijonov rubljev.

Vstaja v Mehiki.

New York. 17. maja. Razna poročila iz Mehike prinašajo vest, da bo takom 24 ur v Mehiki doseženo premirje med mehikanskimi revolucionarji in vlado.

Razne stvari.

*** Rokoborbe v Berlinu.** Svetovno mojestvo pri zadnjih rokoborbah v Berlinu je dobil med srednje težkimi borilci Christensen, med težkimi borilci pa Jensen, ki je pred 2 leti nastopil tudi v Ljubljani in dobil precejšno nagrado.

*** S tira je skočil med Dubrovnikom in Nedvedicami na Moravskem** iz neznanega vzroka na odprti progi poštni vlak št. 3785. Stroj in trije vozovi so razbiti. Izmed maloštevilnih potnikov se ni nikdo poškodoval, odpeljali so vse s pomožnim vlakom. naprej.

*** Nezgoda Ernesta Haackla.** Profesor Ernest Haackel si je pri padcu v svojem stanovanju zlomil bočni sklep. Najbrže bo veliki učenjak, ki je star 77 let, moral več mesecev preležati v postelji, mogoče pa tudi, da sploh ne bo mogel več hoditi.

*** Stotnika je ustrelil.** Na vojaškem vežbališču pri Petrogradu je ustrelil med vajo neki vojak svojega stotnika. Takoj na to je zbežal v gozd, kjer so ga pa v kratkem prijeli. Maščeval se je baje nad stotnikom radi surovega ravnanja z vojniki.

*** Nesreča na morju.** Francoski ribiški parnik »Victoria« se je razbil ob pečinah pri St. Jeanu. Vseh 21 mornarjev je utonilo. Nedaleč od tam je trčila francoska jadrenica »William Tell« v veliko plavajočo ledeno goro, ter dobila nevarne poškodbe. Od posadke se je 21 moških rešilo, 11 pa jih je utonilo.

*** Pračlovek.** Preiskovanje neke jame na južnem obrežju otoka Jersey je odkrilo ostanke neke praprasme človeštva, ki je identična z ono pasmo, ki so jo odkrili v Neanderski dolini. Med drugim so našli 9 človeških zob, kosti kodrastega nosoroga, dveh različnih konjskih pasem in mnogo orodij iz kresilnega kamna.

*** Zdravniška ekspedicija v Astrahan.** Vodja Pasteurjevega zavoda v Parizu profesor Mešnikov je odpotoval s 4 zdravniki v Astrahan. V Petrogradu se jim pridruži še 5 ruskih zdravnikov. Preiskavati hočejo način razširjanja kuge, ki se ponavlja tam že nad 20 let. Obenem hočejo tudi dognati kako bacili te kuge preživijo poletje.

*** Trgovci z belimi sužnjami.** Veliko pozornost in zanimanje je napravila obravnava proti dvanajstoričnim uglednim oseb iz Kijeve, ki so obdoli prodajale 15-16letnih ruskih deklic v tolerančne hiše v Atene in Bukarešt. Eden izmed obtožencev je baje neki znan ruski general, eden advokat, vsi ostali pa so bogati in ugledni posestniki. Izid obravnave ni objavljen.

*** Reklama za D'Annunzijeve spise.** Ravnokar objavljen dekret indekne kongregacije prepoveduje vse spise in pesnitve D'Annunzija. Kakor poročajo iz merodajnih krogov, je dala neposredni povod k tej prepovedi najnovejša njegova igra »Sveti Boštjan«, ki se v kratkem uprizarji v Parizu. Tudi Fogazzarov zadnji roman »Leila« je zapadel papeževemu prokletstvu.

*** K vojakom niso hoteli.** V okraju Komlos je orožništvo zaprlo 20 rumunskih fantov, ki so se hoteli s stradanjem in z najrazličnejšimi drugimi sredstvi odtegniti vojaški dolžnosti. Več tednov so zaužili le najpotrebnejše, so po dnevu naporno delali, ponoči pa popivali in zelo malo spali. Državno pravdnništvo je uvedlo proti fantom preiskavo. Včeraj so prišli fantje pred naborno komisijo in so bili vsi, razven štirih, potrjeni.

*** Napredek kulture.** Siamski kralj se je odzval povabilu ravnateljstva tovarn za pisalne stroje L. C. Smith & Bros in si ogledal velike obsežne tovarne te tvrdke. Stroji so mu tako ugajali, da je naročil več strojev, prirejenih za siamsko pisavo. Vsa njegova korespondenca se od sedaj naprej rešuje le s pisalnimi stroji, na kar je kralj ne malo ponosen. Razun plačila za stroje je naklonil kralj omenjeni svetovnoznani tvrdki več obsežnih kupčijskih ugodnosti.

*** Ribolov v Jadranskem morju.** Glasom uradnih objav se je vlovilo preteklo leto v Jadranskem morju 48.526.181 rib, ki so tehtale 13.082.112 kilogramov. Vredne so bile 9.741.174 kron. Največ se je polovilo sardel, in sicer 5.369.206 kg in najmanj jegun 120.552 kg. Zapolnjenih je bilo v letu 18.357 ribišev s 4837 ladjami, v vred-

nosti 1.852.400 K. Če se prištejejo k vrednosti čolnov in ladij še druge ribiške pripravne, znaša skupna vrednost 3.316.222 K. — V olju konserviranih rib različnih vrst se je pripravilo v tekočem letu za 5.797.574 K. Od teh jih pride na Istro za 2.750.063 kron in na Dalmacijo za 3.074.571 K.

*** Udobnosti časnikaškega poklica.** Kakor poročajo iz Lvova, je prišlo povodom aretacije nekega vojaka pred glavno stražo v Lvovu do navala ljudstva. Policija je ljudi razglašala, samo neki žurnalist je ostal na mestu, da se natančneje informira. Ko se je približal glavni straži, ga je brez vsakega povoda obklojilo 12 vojakov, na čelu jim poveljujoči častnik. Vrgli so ga na tla in do krvi pretepili ter tudi precej hudo poškodovali ter končno še aretirali. Seveda se je poljsko časnikaštvo telegrafično pritožilo na vojno ministrstvo.

*** Živa reklama.** Na ženialno reklamno idejo je prišla neka velika angleška modna tvrdka. Namesto okornih vočenihi postav in žalostnih ter dolgočasnih obešalnikov za obleko v razločnih oknov, so iznašli novo sredstvo, da se vzbujajo interes občinstva. Cela fasada trgovine je razdeljena v tri velika razločna okna, za katerimi je živahno življenje. V enem teh oknov je spalna soba, v drugem salon, v tretjem pa kadilna soba. Te sobe so elegantno opremljene; na vsakem delu oprave je označena cena. Kot stanovalec te spalne sobe se prezentira eleganten mlad mož v koketni jutranji opravi. Ta mladi mož kaže radovednemu občinstvu, kako dela moderni dandy svojo toaleto. Njegov sluga mu prinese toplo vodo, orodje za britje, milo — na vsakem predmetu je označena tvrdka, ki ga je dobavila, in pa cena —, na kar ga brijejo. Potem sleče jutranjo obleko in stoji pred občinstvom v spodnjih hlačah. Občinstvo občuduje njegovo fino perilo. Sluga mu da sprehodno obleko najmodernejšega kroja. Počasi se obleče. Vsak posamezen komad njegove obleke občinstvo lahko natančno občuduje. Ko je oblečen, se še enkrat pogleda v zrcalo. Kar naenkrat se ga po polasti druga misel. Iti hoče v družbo, vsled česar obleče eleganten frak. Vedno nove obleke oblači mladi mož ter se v svoji eleganci kaže občinstvu. Zaveže si zaporedoma celo vrsto najelegantnejših kravat, katerim daje s svojimi spretnosti proti kar najrazličnejše oblike. Vse skrivnosti moške toalete vidi tu občinstvo. Toda tudi v drugih oddelkih je živahno; pije se čaj, kadi se, klepetajo ... pred okni se pa zbira radovedno občinstvo.

*** Neizgorljivo gorivo.** Inženir R. Schnebel v Berlinu je patentiral novo iznajdeno gorivo, ki je neizgorljivo, in bo povzročilo brzokotne velik preobrat v tej industriji. Iznašel je namreč po fizikalčno popolnoma novih pravilih sestavljeno gorivo, potom katerega se sežigajo plini pri največji temperaturi. Goriva pa pri tem še tako močnem izgorovanju ne ogore, kakor je bil do sedaj slučaj pri vseh proti ognju najbolj trdnih snoveh kakor kamot, asbest in kvare, ki se pri potom tega goriva doseženih visokih temperaturah vsi stopijo. Gorivo, ki ga je izumil Schnebel je jako preprosto in ceno. Z njim se ne bo le poboljšal ves obrat v industriji, marveč se bo s pomočjo tega goriva, ki dopušča tako visoko temperaturo, z lahkoto izdelavalo tudi dragoceno kvarčevo steklo za brušenje jekla itd. Kaj natančnejšega o sestavi tega goriva seveda še ni znano, ker je to dragocena skrivnost iznajditelja.

*** Umrli angleški kralj Eduard in šport.** V Londonu je izšla te dni velika knjiga, krasno delo — ki vsebuje životopis umrlega kralja Eduarda in sicer v kolikor je imel kralj stika s raznimi športi. Knjiga trdi, da je bil Eduard tudi v tem oziru prvi kavalir Anglije. Ljubil in udeleževal se je skoro vseh znanih športov. Bil je dober lovec, vodil izborna jadrenice in igral z vso eleganco tenis. Ponosen je bil posebno na svoje krasne jadrenice, katerih je imel lepo številno. Pred vsem najmodernejše in najlepše pa so bili urejeni njegovi hlevi za konje dirkače, katere je posebej čislal. Knjiga navaja tudi mnogo anekdot iz njegovega življenja, izmed katerih so nekatere res zanimive. Kako je ljubil Eduard konjske dirke nam dokazujejo besede, ki jih je zapisal v album še kot princ Valeski povodom neke dirke. Najbolj srečen sem je rekel, če se udeležim dirke in sicer privatno brez ceremonij kot rečimo navaden F. Oki. Pri tem se mi pa tudi ni treba bati, da bi drugi dan časopisi pisali; dirke se je udeležil princ Valeski, ki je kot Anglež strastno stavil in več izgubil, kot je mogel plačati. Bil pa je Eduardov hlev konj dirkačev res izborn in je dosegel Eduard krasne uspehe s »vojimi« konji. Watson konstatira, da so njegovi konji pridobili od leta 1886 do leta 1910 nič manj ko tri milijone kron pri raznih dirkah. To zanimivo delo konča z besedami: Če sploh kdo na svetu, je kralj Eduard opravilenc zaslužil ime »športnik«.

*** Kuga.** Kakor poročajo iz Ca-
grada je baje izbruhnila v Baszi
kuga. Kuga nastopa v milejši obliki
babonske kuge in so jo zanesle kara-
vane iz centralne Azije.

*** Radi odškodnine pod vlak.** Pri
Borovici na Češkem je povozil po-
stni vlak 53letno kmetico Antonijo
Louček. Dobila je težke poškodbe in
kmalo nato v bolnici umrla. Pred par
leti je povozil prav na istem mestu
vlak tudi njenega očeta, ki pa je, si-
cer pohabljen ostal pri življenju. Do-
bil je takrat odškodnino 40.000 K.
Okoličani sumijo, da je kmetica ne-
zgoda iz dobičkalnosti sama po-
vzročila, vendar se ji to ni posrečilo.
Bila je omožena in zapuščala 8 otrok.

*** Zrakoplovstvo.** Zrakoplovec
Czermak je padel v nedeljo kakih
150 m globoko pri svojem vzetlu v
Dunajskem novem mestu. Czermak
se je le lahko poškodoval, med tem
ko je letalni stroj popolnoma razbit.
— V nedeljo zjutraj se je spustil na-
dvojvoda Josip Ferdinand z zrakoplo-
vom, ki se je bil v soboto ob 12. po-
noči v Lincev dvignil v zrak, pri Bud-
jejevicah na tla. V spremstvu nad-
vojvode je bil neki stotnik zrako-
plovskega oddelka. Ob 9. dopoldne se
je vrnil nadvojvoda na Dunaj.

*** Pri galadinerju v Kvirinalu na**
čast velikega kneza Borisa in velike
knežinje Vladimire je kralj Viktor
Emanuel v prav prisenem govoru
v italijanskem jeziku izrazil svojo
hvaležnost napram Rusiji za izraz
priateljstva med obema državama.
S posebnim zadovoljstvom sprejema
pozdrave in želje mogočnega ruskega
carja, ki si je iztekel toliko zaslug za
mirno rešitev mednarodnih sporov.
Veliki knez Boris je odgovoril in
v francoskem jeziku in je izrazil, da se
čuti srečnega biti prinašalec izrazov
srčnih simpatij carske rodbine.

*** Predzren ciganski napad.** Go-
zdarski praktikant je srečal v okolici
Budjeviški cigansko tolpo. Približa-
la sta se mu dva cigana in ga vpraša-
la koliko je ura. Ko je ta potegnil
uro iz žepa, je planil cigan nadenj in
mu jo iztrgal iz rok. Ta je udaril ci-
gana s puškinim kopitom po glavi. V
tem ga je napadel drugi cigan z no-
žem. Praktikant je nameril nanj pu-
ško in ga ustrlel. Težko ranjen se je
zgrudil cigan na tla on pa je tekkel po
orožnike. Ko so ti prišli na mesto na-
pada, so našli oba težko ranjena ci-
gana, ostala tolpa pa je pobegnila.

*** Linčanje detomorike.** Včeraj
je prišla iz 5mesečnega zapora Eliza-
beta Ulbrich, v katerega je bila svo-
ječasno radi detomora pred poro-
čnim sodiščem v Ljubljani obsojena.
Odpustili so jo po prenehanju zapora
v njeno domovinsko obč. v Sehluk-
nau na Češkem. Ko so vaščani zve-
deli, da se pripelje detomorika iz za-
pora, so se zbrali v veliki trumi na
kolodvoru in jo pozdravili z razbr-
zdanim zmerjanjem in vpitjem. Ko je
izstopila, so planili nekateri izmed
razjarjene množice nanjo, jo vlekli
za lase, suvali in tepali. Težko se je
posrečilo končno policiji in orožni-
kom Ulbrichovo iztrgati iz rok sirove-
žev in jo rešiti pred divjo množico v
varno zavetje. Pripomnimo, da pripa-
da okolica Sehluknau nemškemu
ozemlju na Češkem in so ti junaki,
ki so se tako obnesli sinovi visoko-
kulturnega nemškega naroda.

*** Zveza avstrijskih ženskih dru-**
štev. V soboto se je začelo zborova-
nje zveze avstrijskih ženskih dru-
štev na Dunaju. Predsednica, gospa
Marijana Hainisch je pozdravila
zborovalce z besedami: »Hočemo vi-
sokostojne, krepko žensko, smotre-
ne matere, gorkočutne socialne de-
lavke in uspešne pridobiteljice. Le
na ta način moremo doseči popolno
pravno enakost in upoštevanje v go-
spodarskem življenju.« Enako plači-
lo za enako delo mora biti zapisa-
no na našem praporu. Trdno sem pre-
pričana o boljši bodočnosti žene, ki
jo bo dosegla s pomočjo pravičnih
mož. Zborovanje je pozdravil tudi
ministrstveni zastopnik.

*** Stavke.** V veliki tovarni za
pohištvo Bothe in Ehrmann v Zagre-
bu stavkajo mizarji, ker niso dosegli
zvišanja plače. — V Brodu ob Savi
so stavkali trgovski nastavljenici.
Stavka je že končana. — Zaradi stav-
ke kamnosekov in zidarjev so pokli-
cali včeraj v Rimu 500 vojakov ži-
nijskega kora in drugih vojaških od-
delkov k stavbi nacionalnega spome-
nika, ki bo dne 4. junija blagoslov-
ljen, četudi bo do tedaj ne bil dokon-
čan. — V Oportu se stavka mornar-
jev vedno bolj razširja. Vojaštvo
straži obrežje in pristanišče. Boje se,
da izbruhne generalni štrajk. — V
Johannesburgu so poskusili stavku-
joči ustaviti promet cestne železnice.
Policija je stavkujoče razgnala in jih
več tudi ranila.

*** Umor ogrskega poslanca Ahima.**
— Krvavo zadoščenje. Sinova
bivšega državnega tajnika A. Csilin-
skega Gabrijel in Andrej, sta zahteva-
la od poslance Ahima, ki je vodja
ogrske kmetijske stranke, zadoščenje,
ker je ta na najsirovejši način napa-
dal po časniki njegovega očeta. —
Ahim je udaril brata Andreja s pa-
lico in ga začel daviti. Gabrijel pa je

v tem trenutku ustrelil štirikrat iz
samokresa in težko ranil Ahima na
spodnjem delu telesa in na nogah.
Storilec sta se nato sama prijavila
državnemu pravdnistvu v Gyala. —
Ahim je v sed obljubil ran kljub ta-
kojšnji pomoči zdravnikov isti dan
popoldne v bolnišnici umrl. Brata
Gabrijela in Andreja pa so zaprli.
Med ljudstvom vlada grozno razbur-
jenje, ker je bil Ahim kot kmetjski
poslanec jako priljubljen.

Gospodarstvo.

— Tečaj za pridelovanje krme
na Grmu. Kmetijska šola na Grmu
priredi dne 29. in 30. maja t. l. dvo-
dnevni tečaj za pridelovanje krme s
sledenim sporedom: V ponedeljek,
dne 29. maja: Od 2. do 4. popoldne:
Setev detelje in trave na njivah za
dvo- in večletno košnjo. Nakup po-
trebnega semena. Gnojenje deteljnih
mešanic. Praktično razkazovanje
deteljnih mešanic na šolskih njivah
in v poskuševališču. — V torek, dne
30. maja: Od 8. do 10. dopoldne: Na-
prava novih travnikov. Najbolj va-
žne trave. Sestava travniških zmesi.
Množina potrebnega semena. Prak-
tično razkazovanje semena in razde-
litev vzorcev. Od 2. do 4. popoldne:
Priprava zemlje in posetev travni-
kov. Poprava slabih setev. Gnojenje
in izboljšanje slabih in starih trav-
nikov. Praktično razkazovanje šol-
skih travnikov in travniških zmesi v
poskuševališču. — Oddaljenim in
podpore potrebnim udeležencem s
Kranjskega plača ravnateljstvo stro-
ške za pot, in sicer le za železnico do
Novega mesta in za hrano po 2 K na
dan. Kdor se želi tečaja udeležiti, ali
s podporo tečaj obiskati, naj se pri-
glasi do 24. maja pri ravnateljstvu
kmetijske šole na Grmu.

— Izžrebane številke. Pri pred-
včerajšnjem srečanju na Dunaju je
dobila prvi dobiček 3% zemljiško-
kreditnih srečk iz leta 1880., ki znaša
90.000 K št. 18 serija 3818; — 4000
kron dobi št. 78 serija 1630 in 2000 K
številki 24 serije 2206 in 3 serije
3490. — Pri srečanju premijskih
srečk iz leta 1870. v Budimpešti je
dobila prvi dobiček v znesku 200.000
kron št. 15 serija 392; — 20.000 K
št. 21 serija 4890 in 10.000 K št. 24
serija 1894.

— Izžrebane srečke. Prvi dobiček
80.000 frankov 2% srbskih srečk iz
leta 1881. je dobila pri včerajšnjem
žrebanju št. 6 serije 1142. — 8000
frankov št. 33 serije 6241 — 4500 fr.
št. 19 serije 1401 in po 1000 frankov
številki 7 serije 1621 in 22 iz serije
3378. — Dobitek v znesku 20.000
frankov srbskih državnih tobačnih
srečk pa je dobila št. 97 iz serije 7944.

Bratje Sokoli!

Turinska tekmovalna vrsta
dospe v Ljubljano jutri v
četrti ob 3/4 7. uro zvečer.
Pozivljamo vas bratje po-
novno, da se sprejema ude-
ležite v čim največjem šte-
vilu. Zbirališče v »Narodnem
domu« ob 6. uri zvečer.

Na zdar!

Predsedstvo Slovenske sokolske zveze.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Darila.

Upravištvu naših listov so po-
slali:

Za Ciril - Metodovo družbo: Ra-
do Jeglič, Novo mesto, 10 K, nabra-
nih pri odborovi seji »Sokola« v spo-
min narodnega mučenika Windi-
scherja; Oskar Szillich, Logatec, 7 K,
nabrala Genica med veselimi svati v
Dol. Logatec in Josipa Arko v Za-
grebu, Kukovičeva ulica 8a, 30 K —
mesto venca na krsto gospoda Ferdi-
nanda Mankoča. — Skupaj 47 K.

Za »Učiteljski konvikt« v Ljub-
ljani: G. Luka Svetec, c. kr. notar v
Litiji, 20 K.

Živeli nabiraleci in darovalci!

Umrla so v Ljubljani:

Dne 16. maja: Angela Košir, hči
nadkurjača južne železnice, 1 leto,
Sv. Petra cesta 101.

V deželni bolnici:

Dne 11. maja: Lucija Langus,
prodajalka, 65 let. — Marija Dohtar,
posestnikova žena, 24 let.

Dne 12. maja: Suzana Frljuk,
delavka, 19 let.

Dne 13. maja: Anton Eržen, po-
sestnik, 45 let.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 17. maja 1911.

Malobrodski papirji.	Dinarji	Blagovni
4 1/2% majava renta	92.35	92.55
4 1/2% srebrna renta	96.55	96.75
4% avstr. krona renta	92.35	92.55
4% ogr.	91.15	91.35
4% kranjsko deželno posojilo	94.50	95.50
4% k. o. češke dež. banke	98.—	99.—

Srečke.

Srečke iz l. 1880 1/2.	213.—	219.—
„ 1884 „	311.—	317.—
„ 1886 „	151.50	157.50
„ zemeljske l. izdaje	292.—	298.—
„ II.	280.25	285.25
„ ogrske hipotečne	253.50	259.50
„ dun. komunalne	512.—	522.—
„ avstr. kreditne	513.—	523.—
„ ljubljanske	83.50	89.50
„ avstr. rdeč. križa	71.50	77.50
„ ogr.	49.—	55.—
„ bazilika „	35.50	39.50
„ turške	249.60	252.60

Valute.

Cekini	11.35	11.36
Marki	117.32	117.52
Franki	19.01	19.03
Libri	94.50	94.70
Rubli	253.50	254.50

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 17. maja 1911.

Termin.

Pšenica za maj 1911	za 50 kg	12.42
» » oktober 1911.	za 50 kg <td>11.43</td>	11.43
Rž za maj 1911.	za 50 kg <td>9.53</td>	9.53
Koruzi za majnik 1911.	za 50 kg <td>6.55</td>	6.55
Koruzi za julij 1910.	za 50 kg <td>6.65</td>	6.65
Oves za oktober 1911.	za 50 kg <td>7.71</td>	7.71

Efektiv.

Neizpremenjeno.

Poslano.

Slavno občinstvo opozarjam, da
imam v Ljubljani samo en atelje, in
sicer v **Sodni ulici št. 11**, in ne še
eno filijalko, kakor krojiijo vesti po
Ljubljani. Pri tej priliki opozarjam sl.
občinstvo, da nimam nobenega foto-
grafskega potnika, ki bi bil pooblaščen
naročila za mojo trdko sprejemati.
Proti raznašalcem takih vesti bodem
brez ozira sodnijsko postopal. 1711

Avgust Berthold

fotografski umetni zavod,
Ljubljana, Sodna ulica št. 11.

Za prebivalce mest, uradnike itd.
Proti težkočam prebivanja in vsem nasledkom
mnoge sediti in napornega duševnega dela
je upravnemu potrebnemu domače zdravilo
pristni **„Moll-ov Seiditz prašek“**, ker vpliva
na prebavljanje trajno in uravnavno ter ima
olajševalen in topilen učinek. Skatljiva velja
2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo
vsak dan lekarnar **A. MOLL**, c. in kr. dvorni
zalagatelj na **DUNAJU, Tuchlauben 9**. V le-
karnah na deželi je izrecno zahtevati **Moll-ov**
preparat, zaznamovan z varnostno znamko in
podpisom. 3 18

Moj dragi, zakaj si nahoden?

Meni se kaj takega ne more pripetiti,
Prvič imam briljantno odvrčalno
sredstvo in drugič si znam hitro po-
magati, če se ču ukoreniniti preha-
jenje: Vselej vzamem Fayeve pristno
sodenske mineralne pastilje. Kakor
všed nahoda oboli vrat in bronhije,
tako jih moje sodenice hitro in sigurno
ozdravijo. Radi tega poslušaj moj svet:
Kupi si v lekarni ali v drogeriji Skat-
ljico sodenic za 1 K 25 v, toda pazi,
da ne dobiš kaj ponarejenega.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th.
Guntzert, c. kr. dvorni založnik, Dunaj IV/1,
Grosse Neugasse 17.

LEVOVA ZNAMKA

TOVARNE

PRAGA

„PERE ZA GOSPODE“

M-JESS & LOWENSTEIN

„KURČOVNI UFEBAANTI-PRAHA“

Zlata svetinja

Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kum.

Čistilo za

zobe

Seydlin

Dobiva

se

posred.

Tražnja:

G. SEYDL

Štirajeva ulica 7.

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska

Ostrov. Natančno in temeljito sem preiz-
kusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek,
ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji
bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje
mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se
nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo
malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le
onega sredstva, o katerem je preizkušeno in
v večletna raba izpričala, da je v resnici dobro.
In ta je: **Seydlin**.

Priporočamo

novi trgovini z

manufakturinim

blagom.

Jesih & Windischer

Ljubljana

Stari trg 1

(prej bazar)

postaja elektr. železnice.

Nihče več ne godrnja

Čez slabosti in težave.

Ako

FLORIAN

spozna,

Ki drži želodce zdrave!

Najboljše krepčilo želodca,

potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost

Kabinetna kakovost

liter K 2.40.

„ „ „ 4.80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 304.2.

Srednji zračni tlak 756.9 mm

maja	Čas opazo- vanja	Stanje baro- metra v mm	Tempera- tura v C	Vetrovi	Nebo
16.	8. pop.	730.1	23.9	p. m. jzah.	del. oblak.
9. zv.	731.1	16.2	sr. jzah.	jasno	
17.	7. zj.	731.4	17.4	p. m. jzah.	

Srednja včerajšnja temperatura 17.8°.

norm. 14.2°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Zahvala.

Na obilo dokazov tolažilnega sočutja,
ki so nam došli ob boleznih in smrti,
gospoda

Karla Perkota

bivšega nadežetja v Mirni peči

kakor tudi za častno sprenstvo nepo-
zabnega k večnemu počitku izrekamo
tem potom najtoplejšo zahvalo.

Posebej se še zahvaljujemo gosp.
okr. šol. nadzorniku J. Turku za gniliv
nagrobni govor, pevskega zboru za
krasne žalostinke, vsemu cenjenemu
učitelstvu, ki mu je s tako obilo
udeležbo izkazalo poslednjo čast, ter
vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, ki so nam izkajali svoje so-
čutje ob prebriski izgubi.

Ambrus, dne 16. maja 1911.

Žalujoči ostali.

Stanovanje

z dvema sobama in kuhinjo se išče za
takoj. Ponudbe z ceno vred pod na-
slavom **Avrelia Jettina**, Krakovski
nasip 4, II. nadstropje. 1805

Uradnik

lesne trgovine, z dobrimi izpričevali,
izurjen v nakupovanju gozdov, preje-
manju in oddaji rezane in tesane robe,
vešč slovenskega in nemškega jezika
v govoru in pisavi, išče službe z
1. junijem eventualno tudi poprej,
pod naslovom: **Ivan Modic**, Stari trg
pri Rakeku. 1806

Nova vila pri Celju

v najlepšem mirnem in praha
prostem kraju konec mestnega
parka s 1200 m² sočivnatga vrta
in kopelno uto ob Savinji se pod
ugodnimi pogoji za 13.800 kron
proda. 1802

Tamkaj je tudi nova hiša s pol
oralom vrta za 8000 kron na prodaj
(mesečna najemina 38 K.) Natančneje
pri **Fran Dolinar v Celju.**

Prodaja vina

izvrstne kakovosti: **curiška, šta-
jerska, avstrijska, 1908 in 1909**
tudi **starine za buteljke, ljuto-
merčan itd.** — Za pristnost se jamči.
Cene primerne za gostilničarje, zaseb-
nike in veletržce. Dam tudi na 4 me-
sečno plačilo. — Imam tudi **sladka**
vina, Strohwein, muškateleca,
karlovaški-sametok-pelinkovec itd.
Vpraša naj se pisмено pod na-
slavom **Janez Verbič, hotel Union,**
Ljubljana. 1807

Najcenejši nakup

birmanskih daril

kakor: zlatih

in srebrnih ur,

veržic, uhanoj

zapestnic, ur-

stanov uhanoj

itd. je edino le

pri

LUD. ČERNE

zlatarju in trgovcu

Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Josip Cimperšek

posesnik in trgovec

Angela Cimperšek roj. Uivod

— poročena —

1809

Savica

dne 17. maja 1911.

Ljubljana

Zahvala.

Vsem, ki so nam izkazali sočutje ob boleznih in smrti na-
šega dragega očeta, vsem, ki so mu v zadnji pozdrav poklonili
krasne cvetke in vsem, ki so ga spremlili k zadnjemu počitku
se iskreno zahvaljujemo.

Ljubljana, dne 16. maja 1911.

1801

Rodbine:

Fran Kren, dr. Bogumil Senekovič, ritm. Václav Rud.

Priporočamo našim
:: gospodinjam ::

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Maksimilijan Sartory

Rožan ulica štev. 15

se priporoča slavn. občinstvu kot specialist za upeljave in poprave električnih zvoncev, telefonov, strelodvodov, električne luči, zdravniških in zobozdravniških aparatov ter vse v to stroko spadajočih del.

Najboljše blago, cene nizke. Proračuni na zahtevo brezplačno.

Kdor enkrat poskusi
vedno rabi

Bruxelles
1910
Grand
Prix

Dr. Dralleja
brezovo vodo
za lase
neprekosljivega učinka.
Cena 2.50 in 5.—
Juri Dralle, Hamburg,
Podmokli n. L.

Pristna brnska sukna.

Pomladna in poletna sezija 1911.

Kupon	1 kupon 7 kron
Metr. 3.10 dolg	1 kupon 10 kron
za kompletne	1 kupon 12 kron
moške obleke	1 kupon 15 kron
(suknja, hlače, te-	1 kupon 17 kron
lovnik) stane samo	1 kupon 18 kron
	1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko 20 K
dalje blago za površnike, turistovski
loden, svilnati kamgarn itd. itd. raz-
pošilja po tvorniških cenah kot solidna
in poštena vrlo znana 472

zaloga tvornice sukna

Siegel-Imhof v Brnu.

Vzorce gratis in poštnino prosto.

Prednosti pri vrstah odjemalcev, ako blago naroča
direktno pri firmi Siegel-Imhof so precejne.

Zaradi silnega prometa blaga vedno največja izbira
popolnoma svežega blaga. — Stalne najnižje cene.

— Tudi najmanjša naročila se po vzorcu vestno izvrše.

Fran Sax

Ljubljana, Gradišče 7

„Pri kroni“

slovenski elektrotehnik,
oblastv. koncesijoniran
inštalater za male in
veletoke.

Uvaja: električne naprave
za luč in moč (izven ljubljans-
kega mestnega omrežja) strogo
po tozadevnih predpisih; elektr.
zvonila, telefone itd.

:: Strokovnjak za strelodvode. ::

Blago samo prve vrste na razpolago

KUNC-ove obleke

:: so nedosežne glede ::
oblike, izvršitve in cene.

Ljubljana, Dvorski trg 3

Telefon štev. 291.

Modni salon v Ljubljani

Stari trg A. Vivod-Mozetič
štev. 21

Velika zaloga damskih klobukov in slamnikov.

Ogled klobukov brez obveznosti nakupa. — Cene nizke. — Postrežba točna.

Sprejemajo se popravila. Pošilja se tudi na izbiro.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Umno stavbništvo.

Kdor hoče hitro in ceno zidati, uporablja le

Skagliol-plošče

5 in 8 cm debele

za napravo ločilnih sten, ki jih vsak lahko postavi.

PREDNOSTI:

Varno proti potresu, ne propuša | prстонoseče, hrani prostor torej
zvoka in jako trdno drži žrebije. | ni treba nikakih traverz.

Samonoseče in trpežne Kesslerjeve stene (železno armirane stene iz opake).

Preračun stroškov in proračun napravitelja zastoj arhitekta imetnika patenta

Hönlgsberg & Deutsch, c. in kr. dvorna stavbniška, Zagreb.

Jvan Jax in sin

v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

358

Šivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

priporoča naslednja dela:

Adrejev Leistik: Rdeči smeh	broš.	vez.
Askerc: Izlet v Carigrad	K 1.40,	2.40
» Prešernov album	» —80	
Beg: Ustoličenje koroskih vojvod	» 2.40	
» Slovensko nemška meja na	» —30	
Koroškem	» 1.40,	2.40
» Narodni kataster Koroške	» —60	
Beneš-Sumarsky: Brodovski		
odvetnik	» 1.50,	2.50
Bojan: Doktor Holman	» —50	
Burnett: Mali lord	» 1.60,	2.60
Cankar: Aleš iz Razora	» 1.50,	2.50
* Časnikarstvo in naši časniki	» —80	
Čech Šatopuk: Med knjigami		
in ljudmi	» —50	
Erjavac-Svojice: V naravi	» 1.20,	1.70
Halecy: Dnevnik	» —60	
Jurčić: Zbrani spisi I.—XI.	» 1.20,	2.—
Jelinek: Ukrajinske dume	» —30	
Lah: Vaška kronika	» 1.70,	2.70
Lipič: Strahovalci dveh kronl./II. a	» 1.—,	2.—
* Ljubezen in junaštva straho-		
petnega praporščaka	» —80,	1.60
Murnik: Najhujši sovražniki	» —60	
Oblak: Stara devica	» —60,	1.60
* Razne pripovedi	» —80	
Remec: Ljubezen Končanove Klare	» 1.50,	2.50
» Premaganci	» —60,	1.60
» V študentovskih ulicah	» 1.50,	2.50
» Zadnji rodovine Benalja	» 1.50,	2.50
Rušić: Mina	» 1.20,	2.—
» Senčar: Cez trnje do sreče	» 1.20,	2.20
» Šepetavec: Zaljubljeni kapucin	» 1.—,	1.80
* Stiri ruske slike	» —60,	1.60
Theuriet: Undina	» —90	
Tratenjak: Slovensko gledališče	» 2.—	
Veseli: Libera nos a malo	» 1.40,	2.20
Zarnik: Zbrani spisi	» 1.—	
Zun: Osnovni nauki o narodnem		
gospodarstvu	» 3.—	

Ustanove za deklice.

Pri mestnem magistratu v Ljubljani je izpraznjenih dvoje

Valentin Hočevarjevih ustanov za deklice
po K 39.20 na leto.

Pravico do te ustanove imajo v Krakovem v Ljubljani rojene, poštene,
blagonravne deklice dokler se ne omožijo, prednost pa imajo sorodnice
ustanovnika.

Prošnje za podelitev teh ustanovnih mest, opremljene s potrebnimi do-
kazili, vlagati je tuudradno

do 10. junija t. l.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 8. maja 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:
Laschan, I. r.

POZOR! POZOR!

Birmanski botri in botrice!

Najugodnejši nakup za birmanska darila.

Radi preselitve

prodaja prva domača slovenska tvrdka

Fr. P. Zajec urar in Ljubljana
optiker.

Stari trg štev. 26

vsakovrstno zlatnino in srebrnino, kakor ure,
veržice, prstane, uhane, zapestnice

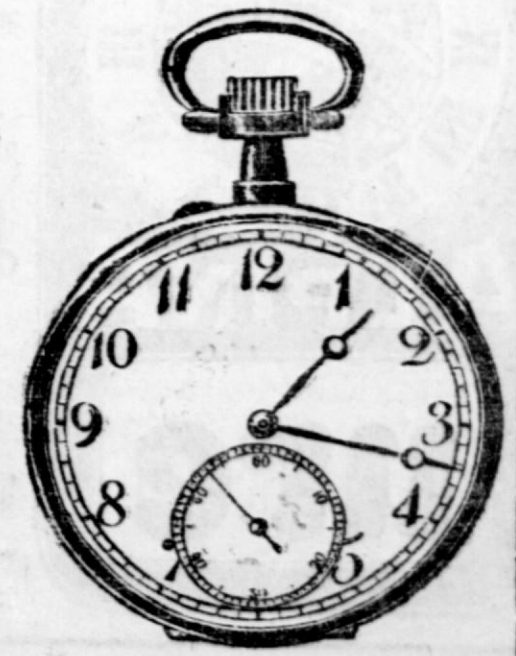
pod tvorniško ceno

Naj ne zamudi nihče te ugodne prilike in predno
se obrne drugam naj si ogleda mojo bogato zalogo.

Prepričajte se sami!

:: Ceniki zastoj in poštnine prosto. ::

Nikelaste moške ure K 3.80, srebrne cyl. rem. K 7.50, srebrne ure za dame K 6.50,
zlate ure K 20.—, uhani zlato na srebro K 1.20, zlati uhani K 3.80.

Cementne cevi
v vseh dimenzi-
jah, barvaste
plošče itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

Ljubljana.

Stopnice,
balkone, spo-
meniki, stavbni
okrasni itd.

Majmizje cene

Leaving in tank «Narodno tiskarstvo».